

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
12. FEB.
1992
Letnik XLVI.
Štev. 6 (2641)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
30 tolarjev
P. b. b.

Ob 90-letnici Milke Hartman

Včeraj je v Libučah pri Pliberku praznovala svoj 90. rojstni dan pesnica Milka Hartman (slika). Slavljenci je ob visokem življenjskem jubileju čestitala tudi delegacija Slovenske prosvetne zveze ter druge osebnosti iz kulturnega in političnega življenja Koroške. Več na 6. strani.

Albertville: ploha kolajn za Avstrijo!

XVI. zimske olimpijske igre v francoskem Albertvillu so se za avstrijske športnice in športnike začeli s pravo ploho kolajn. Do včeraj so jih osvojili kar sedem, od teh dve zlati, dve srebrni in tri bronaste. Prvo zlato kolajno je osvojil Patrick Ortlieb v moškem smuku, drugo pa smučarski skakalec Ernst Vettori.

Bilčovščani 72.000 šil. za Hrvaško!

Sportno društvo Bilčovs na čelu s predsednikom Franzem Gasserjem je preteklo nedeljo organiziralo Mirovni praznik pod geslom „Bilčovs pomaga otrokom beguncev iz Hrvaške“.

Praznika na glavnem trgu v Bilčovsu se je udeležilo veliko število občanov, ki so darovali lepo vsoto 72.000 šilinkov. Celotni izkupiček dobrodelne prireditve bodo organizatorji uporabili za nakup živil za oskrbo begunskih otrok v Opatiji in Reki.

Zgledno akcijo so podprli tudi občina Bilčovs na čelu z županjo Štefko Quantschnigovo, župnijski svet Bilčovs, nemško govoreči mešani pevski zbor Bilčovs, zbor SPD „Bilka“ in „Vaščani pojo“, ki so tudi glasbeno sooblikovali praznik, ter požarna bramba Bilčovs. Mirovno mašo v farni cerkvi je opravil župnik Leopold Kasl.

Moderatorja mirovnega praznika sta bila znana radijska in televizijska napovedovalca Marjan Velik in dr. Reinhard Lorenz, ki sta po svoje prispevala k uspehu te dobrodelne prireditve.

Samozvani KOKS pripeljal odnose na najnižjo stopnjo!

Samozavni „Koordinacijski odbor koroških Slovencev“, enostransko ustanovljeno telo Narodnega sveta, očitno načrtno zastruje odnose med osrednjima političnima in kulturnima organizacijama koroških Slovencev. Na zadnji seji tega, med Slovenci že dolgo spornega, organa pa so med slovenski odnosi po zaslugi predsednika NSKS dr. Matevža Grilca in njegovega tajnika mag. Marjana Pippa, hkrati tudi poslovodje „KOKS“

NSKS, zdrsnili na najnižjo stopnjo v zadnjih desetletjih.

Predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Slovenske prosvetne zveze in Slovenske športne zveze so se sestanka „KOKS“ pretekli četrtek v Celovcu udeležili, da bi se skupno z glavnimi akterji iz vrst NSKS, ki so teden dni poprej sprejeli škandalozno enostransko priporočilo slovenski vladi za razdelitev finančnih sredstev za koroške Slovence za leto 1992, dogovorili za ustre-

znejšo in pravično rešitev. Toda to ni bilo mogoče!

O predlogu ZSO, naj bi začeli resne razgovore o ustanovitvi dejansko reprezentativnega koordinacijskega telesa, ki naj bi usklajeval stališča v glavnih in eksistenčnih vprašanih slovenske narodnostne skupnosti, NSKS na tem sestanku ni hotel razpravljati. Njenim eksponentom je šlo izključno za razdelitev financ, ne pa za dialog!

To je zelo jasno pokazalo glasovanje o predlogu mag.

Petra Waldhauserja, ki je predlagal neposredne razgovore med obema osrednjima političnima in kulturnima organizacijama, s katerimi bi skušali uskladiti sporne točke pri razdelitvi financ ter tako najti tudi izhod iz globoke krize zaupanja. Predlog so zastopniki NSKS in KKZ zavrnili...

Isti funkcionarji pa so – z dodatno podporo že leto dni neaktivne Gospodarske zveze – uveljavili nesprejem-

(Dalje na 2. strani)

Ustanovljena Iniciativna skupina proti neonacizmu!

Na Koroškem so pred nekaj dnevi ustanovili Iniciativno skupino proti širjenju neonacizma. Glavni iniciatorji nove organizacije so dijaki, vključeni v „Aktion kritischer Schüler“, prvi predsednik pa je inž. Peter Krainer. Glavni cilj nove organizacije je preprečevanje širjenja neonacistične miselnosti, je dejal Krainer in s tem v zvezi napovedal informacijske prireditve predvsem za koroško mladino. Šole pa je pozval, naj se prav tako vključijo v boj proti neonacizmu na Koroškem.

Vse več komplikacij z JE v Krškem!

Jedrska elektrarna v Krškem (na sliki „srce“ elektrarne) vse bolj buri duhove na obeh straneh Karavank. Ponovna okvara v elektrarni je pretekli teden povzročila drastično omejitev porabe v

Sloveniji, na Koroškem pa je socialdemokratski poslanec mag. Peter Kaiser zahteval sestanek najvišjih politikov Avstrije, Slovenije in Hrvaške, na katerem naj bi določili konkreten scenarij za ukini-

tev jedrske elektrarne. Kot smo poročali, načrtuje slovenska vlada 28. junija letos izvesti referendum o zaprtju JE Krško, katerega uspeh pa je po zadnjih slabih izkušnjah ob ustavitvi zelo vprašljiv.

Vojna v BiH se bo začela čez dva meseca

Bivši predsednik razpadlega jugoslovskega predsedstva in predsednik Izvršnega odbora Hrvaške demokratične skupnosti Stipe Mesić je izjavil, da je vojaški vrh začel pripravljati agresijo na BiH, ter da se bo vojna v tej republici začela „najkasneje čez dva meseca“.

O Hrvatih v BiH je povedal, da se tako oni kot oblast v Hrvaški zavzemajo za celovitost BiH pod pogojem, da postane samostojna, suverena država. Ob tem je dodal, da hrvaški narod v BiH zahteva le dodatno jamstvo, da ostane konstitutivni element te države ter da zadrži svoj geografski prostor.

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

možnost za objavljane svojih stališč, katoliški tabor pa bi poleg Našega tednika ohranil še Nedeljo in Družino in dom.

Če bi prejšnji komunistični režim v Ljubljani v zadnjih 20 letih kdaj skušal na Koroškem uveljaviti „skupen časopis“, bi to na Koroškem interpretirali kot napad na demokratični pluralizem. Zdaj tega režima ni več, s pluralizacijo in demokratizacijo slovenske družbe pa naj bi na Koroškem s pomočjo finančnega pritiska

„KOKS“ IN NJEGOVA OZADJA

Spor okrog koordinacijskega odbora NSKS ima globlja ozadja. Dejansko gre za to, da Narodni svet skuša s porazdelitvijo financ preurediti politične razmere znotraj manjšine. V ta namen je bil ustanovljen KOKS, v katerem ima NSKS večino, in v njem delijo denar tisti, ki ga tudi prejmejo. S kakšno neobzirnostjo KOKS-NSKS uresničuje svoj politični koncept, kaže dejstvo, da so predstavniki Zveze slovenskih organizacij na seji pretekli četrtek zvedeli, da je ta KOKS že sklenil zmanjšanje finančnih sredstev za ZSO v takšni meri, da ne bi mogla več izdajati glasila Slovenski vestnik. V višini sredstev za NSKS pa je seveda dodelil ustrezno vsoto za Naš tednik. Po tem sklepu naj bi se začela „razprava o skupnem časopisu“. To je jasen diktat, ki pa je za ZSO nesprejemljiv.

V osnovi gre za ukrep, s katerim bi slovenska antifasistična, liberalno-levičarska struktura na Koroškem zgubila svoje glasilo in s tem

prišlo do radikalne spremembe politične strukture.

Da vodstva NSKS, EL, KKZ in SGZ to počenjajo, sicer boli in postavlja nadaljnje sodelovanje pod velik vprašaj, odgovornost za finančno pomoč in razdelitev sredstev pa v celoti nosi vlada Republike Slovenije. Ta se bo morala izjasniti, ali bo sledila predlogom KOKS/NSKS in s tem tudi radikalni spremembi politične strukture na Koroškem.

Vsi tisti, ki se zavzemamo za odprte in pluralistične odnose znotraj manjšine, ki Slovence ne delimo na dobre in slabe, ki se opredeljujemo za nadstrankarske odnose, pa se moramo osvestiti, da nismo drobiž, s katerim bi se lahko nekateri poigravali.

Slovenska levica na Koroškem je zadosti močna, da bo vzdržala take pritiske. Dovolj močna zato, ker ima demokratične koncepte, ker ima prijatelje v Sloveniji in Avstriji. Na finančna izsiljevanja pa ne bomo pristajali.

Odnosi na najnižji stopnji!

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljiv diktat in škandalozno politično izsiljevanje znotraj manjšine. Sklenili so, da se tokrat sicer ne glasuje o „priporočilu“ slovenski vladi, da pa škandalozen sklep „KOKS“ NSKS z dne 22. januarja velja, če ZSO, SPZ in SŠZ na prihodnji seji „KOKS“ (čez teden dni - op. uredn.) ne vstopijo v ta samozvani „KOKS“.

Kot smo že poročali, je ta sklenil priporočilo, naj slovenska vlada oz. slovenski parlament dodeli Narodnemu svetu in njenemu časopisu 5,8 milijona, Zvezi slovenskih organizacij, vključno s Slovenskim vestnikom, pa 2 milijona šilingov. Ta enostranskost se nadaljuje tudi v „priporočilu“ za osrednji kulturni organizaciji: 1,7 milijona za KKZ, za SPZ pa le 1,1 milijona šilingov.

Nadaljnja značilnost tega škandaloznega „priporočila“ je, da je „KOKS“ NSKS stranki EL in njeni sploh ne obstoječi „Politični akademiji“ priporočil dodelitev kar 3,5 milijona šilingov, organizacije kot so Zveza slovenskih izseljencev, Zveza slovenskih žena in mnoge druge, ki so na ministrstvu za Slovence v Ljubljani zaprosile za podporo, pa sploh niso upoštevane. Tudi kriteriji za podporo tega in onega dijaškega doma ter otroških vrtcev so več kot vprašljivi in nesprejemljivi, kar so na sestanku jasno in konkretno izrazili zastopniki Slovenskega šolskega društva.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm – preberite tudi njegov komentar na 2. strani! – je še enkrat poudaril, da bi moral KOKS politično usklajevati, za finančno podporo

ter razdelitev finančnih sredstev koroškim Slovincem pa je v celoti odgovorna Republika Slovenija.

Predlog predsednika NSKS, da bi ZSO in NSKS dobila po dva milijona šilingov, ostalih priporočenih 3,8 milijona šilingov pa naj bi bilo za nek „skupen časopis“, pa je dr. Sturm ostro in z vso odločnostjo zavrnil kot nesprejemljiv diktat in poskus likvidacije Slovenskega vestnika, pri kateri ne bo sodeloval in za katero „KOKS“ nima nikakršne pravice. Sturm: „Pripravljen sem za rapravo o platformi za neodvisen, pluralističen in demokratičen časopis, toda ne pod diktatom in poskusom prisile, kot se je to danes zgodilo!“

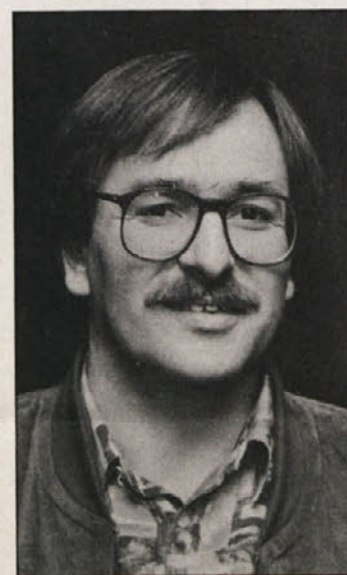
Preden je predsednik ZSO – in z njim še nekateri drugi – zapustil sejo, je še poudaril,

da ZSO pri taki „mašineriji večinskega odločanja znotraj manjšinskih struktur“ in pri takem pojmovanju demokracije ni pripravljena sodelovati. V razgovoru za naš list pa je Sturm še napovedal, da bo ZSO v najkrajšem času opravila razgovore z najvišjimi politiki v Sloveniji, ter da od slovenske vlade pričakuje, da se bo v najkrajšem času izjasnila o postopanju „KOKS“ in se izrekla, ali se strinja s politiko diktata, političnega izsiljevanja in izrinjanja slovencev na Koroškem.

Marjan Tepina
predsednik
Slovenske skupnosti

GORICA, (STA). – V Doberdolu je bil 7. deželni kongres stranke Slovenske skupnosti, na katerem so za predsednika izvolili Marjana Tepino, za tajnika pa ponovno Iva Jevnikarja. Izvolili pa so tudi štiridesetčlanski svet, ki bo vodil stranko v prihodnjem dveletnem mandatu. Na kongresu so sprejeli tri resolucije, med njimi osnovno kongresno resolucijo o prizadevanju za odobritev zaščitne zakonodaje in možnosti reševanja manjšinske problematike, če do ustrezne zakonodaje ne bo prišlo v kratkem času. Potrčili so tudi resolucijo s predlogom, da bi slovenska manjšina sprejela za svojo zastavo zastavo Republike Slovenije.

S posebno resolucijo pa so se dotaknili odnosov s Slovenijo. V njej so pozdravili sprejem Republike Slovenije v mednarodni zbor neodvisnih in samostojnih držav.

Tajnik ZSO dr. Mirko Wakounig: „Zame je ta KOKS samozvan organ, ki je odnose med slovenskimi strukturami pripeljal na najnižjo stopnjo!“

Kritično do
Streicherja

Poslanica Zelene alternative v avstrijskem parlamentu in govornica za manjšine mag. Terezija Stoisić je v zvezi z vprašanjem dvojezičnih topografskih napisov pri pošti in železnici kritizirala zadržanje pristojnega ministra Rudolfa Streicherja. Poudarila je, da ta zavlačuje postavitev dvojezičnih napisov, kot jih predvideva 7. člen Avstrijske državne pogodbe. Stoisićeva je od ministra zahtevala postavitev dvojezičnih napisov na področju pošte na dvojezičnem ozemlju Koroške in Gradišanske. Streicher je na pismeno vprašanje poslanke odgovoril, da oznake poštnih uradov ter poštnih žigov ne spadajo pod omenjena določila, prav tako tudi ne dvojezične vozovnice, ker to sodi izključno v pristojnost zvezne zasebne gospodarske uprave...

Bo uspelo dokončno zaustaviti vojno?

Na Hrvaškem več kot
3.000 umrlih v vojni

ZAGREB, (STA). – V vojni na Hrvaškem je od 17. avgusta 1990 do danes na hrvaški strani umrlo 3083, ranjenih pa je bilo 16.387 ljudi. Od skupnega števila umrlih je 1426 civilistov, med ranjenimi pa jih je 4761.

Med žrtvami vojne je tudi 41 otrok, 15 novinarjev, pet medicinskih sester, dva duhovnika in dva tujca. To so najnovejši podatki, ki jih je

danes objavilo glavno sanitetno poveljstvo Hrvaške.

Med umrlimi je 1032 pripadnikov zbor narodne garde (ZNG), 233 iz rezervne sestave ZNG, 260 pripadnikov ministrstva za notranje zadeve. V vojni na Hrvaškem je bilo ranjenih 19157 hrvaških vojakov in 2118 pripadnikov MUP. V Vukovarju pa je po zadnjih uradnih podatkih umrlo 600 hrvaških vojakov in 1100 civilistov.

Konstituirana odbora ZSO

Pretekli četrtek se je na prvi seji po občnem zboru zbral upravni odbor ZSO. Člani odbora so razpravljali in sklepali predvsem o najnujnejših organizacijskih in političnih vprašanjih, na osnovi statuta pa so imenovali tudi nadaljnje štiri člane izvršnega odbora ZSO. Poleg na občnem zboru že izvoljenih (predsednik dr. Marjan Sturm, podpredsednika Sonja Wakounig in dr. Franci Zwitter ml., tajnik dr. Mirko Wakounig, blagajničarka mag. Geli Schellander) so to inž. Tonči Schlapper, dr. Janko Malle, dr. Jože Messner in Janez Wutte-Luc.

Delavska zbornica
praznuje 70-letnico

Koroška delavska zbornica praznuje letos svojo 70-letnico. Ob tej priložnosti bodo organizirali vrsto prireditvev, na katerih želijo prikazati široko dejavnost tega javno-pravnega zastopstva koroških delojemalcev. Delavska zbornica šteje trenutno blizu 150.000 članov, letno pa je v stiku s približno 100.000 ljudmi.

Predsednik Josef Quantschnig je na tiskovni konferenci predstavil novosti in spored prireditev v jubilejnem letu, hkrati pa je tudi opozoril na spremembe v zakonu o delavski zbornici, ki med drugim predvideva izboljšave na področju servisnih uslug, kot je to na primer sedaj obvezna pravna pomoč delojemalcem v delovno- in socialnopravnih zadevah. S tem v zvezi je delavska zbornica izdala servisno brošuro (slika zgoraj), ki jo lahko naročite pri Delavski zbornici/Arbeiterkammer, Bahnhofplatz 3, 9020 Celovec/Klagenfurt.

Slab je, kdor slabo misli: po padcu „železne zaves“ in po skorajda popolnem zlo-mu organizirane avstrijske levice, ki je doslej zaposlovala avstrijsko državno polici-jo, se je ta oddelek notranjega ministrstva naenkrat znašel v identitetni krizi. Čez noč se je znebil sovražnika, ki je deset-letja – sicer neuspešno, toda

KOMENTAR

dr. FRANCIJA
ZWITTRA

VEDNO ZA VODITELJA

vendar – izpodkopaval avstrijsko državo. Varuhi avstrijske ustavnosti so hrabro opazovali ter zapisovali imena in dejanja notranjih državnih sovražnikov: zapisovanje vredno jim je bilo med drugim celo to, kdo je kdaj vstopil v slovensko gimnazijo (iz mojega osebne-ga akta, reg. št. 16742: „Sie waren im Jahre 1964 Schüler des slowenischen Gymnasia in Klagenfurt...“), kdo se je kdaj udeležil kake demonstracije, kdo je kdaj podpisal kako peticijo...

Slovenija ni več komuni-istična, zeleni alternativci sedijo v parlamentu, nekdanj tajno opazovani znanstvenik se poteguje celo za najvišje mesto republike... Po takem razvoju še meščanski uvodni-čarji dvomijo o smiselnosti nadaljnega obstoja dragega aparata državne policije, zlasti še v časih, ko bi bila potrebna stabilizacija državne-pračuna.

Prav hitro in spretno pa so se znašli Löschnakovi biriči: Naenkrat je cela Avstrija ogrožena od desnodrskih neonacistov, ki jih zdaj kar dan za dnem odkrivajo in zapirajo. Desetletja so zapirali oči pred desničarskimi ekstremisti, naenkrat pa jim pridejo prav, da z njimi potrdijo nujnost njihove eksistence.

Kajpada je uradni Avstriji nekoliko nerodno in je v zadregi, če se patološki primi-meri tipa Küssla pred ameriš-

kimi televizijskimi zasloni bahajo s programom ustanovitve nove nacionalsocialistične stranke v Avstriji; tudi za sprejem v ES to nikakor ni najboljša reklama. Torej: lov na najneumnejše desničarje, ki se z nemškimi pozdravi, rjavimi srajcami, črnimi škornji, in ki se pod zastavo s kljukastim križem že desetletja vežbajo v Dunajskem gozdu, se lahko prične. Prav ti pa so zdaj malodane začuden, da je naenkrat prepo-vedano, kar so jim varnostne oblasti doslej nekaznovano dovoljevale. Celo policisti krajevnih žandarmerijskih postaj, doslej pristojni za nemoteno opazovanje tega rjavega strašila, sveta ne razumejo več. Ob tem pa so povsem nedolžni, ker so opravljali samo svojo dolžnost, namreč da niso ukrenili ničesar. Naenkrat so soo-čeni z disciplinarnimi postopki, ker so tudi pred tujo televizijsko kamero povedali, česar so bili od nek-daj vajeni: da namreč vojaška vežbanja neonacističnih tolpa nikakor niso bila prepo-vedana.

Kdo se še čudi volilnim zmagam svobodjakov pri zadnjih personalnih volitvah pri policiji?

Da ne bo nesporazuma: seveda je skrajni čas, da se varnostne oblasti končno spoprimejo tudi z naj-neokusnejšimi pojavi neonacizma v Avstriji. Ne

toliko zaradi njegove realne nevarnosti, temveč iz moralne dolžnosti do milijonov žrtve nacizma („das schulden wir Millionen Toten“, je staro geslo avstrijskega antifašističnega gibanja). Seveda je skrajni čas, da je prišlo do spremembe zakona o ponovnem nacističnem udejstvanju, ki naj učinkoviteje preprečuje neonacistično propagando. Upamo lahko le, da bo avstrijsko sodstvo nove pred-pise tudi izpolnjevalo. Skrajni čas, da veljajo zakonska določila, ki naj preprečujejo, da bi se avstrijska mladina okužila z naci-stično miselnostjo.

Povsem verodostojno pa vse to vendarle ni. Kakor je pravilno dejal pravosodni minister Michalek, neonacizem v prvi vrsti ni praven, temveč političen in – temu je treba dodati – tudi socialen problem.

Dokler predsednik dom-nevno demokratične stranke lahko javno blebeta, in to pravno nekaznovano, o „pošteni zaposlitveni politiki tretjega rajha“, dokler bo avstrijska vojaščina „ščitila“ avstrijsko-madžarsko mejo pred azilanti in begunci, kakor bi bili agresorska sila, dokler bo notranji minister izvajal v soglasju z avstrijsko vlado najrestriktivnejšo begunsko politiko zahodne Evrope in mu bo ploskal ves avstrijski bulvarski tisk, tako dolgo se nam ni treba bati neonacistov (ker so ob taki vrsti politike za desni tabor nepotrebni), marveč se morajo demokrati z gnusom odvrniti od skupne desničarske politike, ki jo narekuje führer svobodnjakov in ji na poti lemingov sledita koalicijski stranki.

Državna policija pa bo kot ustanova države preživela tudi ta čas. Od Metternicha preko Hitlerja do tretje repu-blike in v bodoče: semper pro imperatore. Vedno za voditelja.

S tem geslom se da preži-veti.

Evropska znanstvena konferenca v Mariboru

O malih narodih in etničnih manjšinah v jutrišnji Evropi

Okrog 150 strokovnjakov iz vse Evrope, Združenih držav Amerike, Kanade, Izraela in celo iz Južne Afrike se je pretekli teden udeležilo tridnevne evropske znanstvene konference na temo „Narod in država – mali narodi in etnične manjšine v nastajajoči Evropi“ v Mariboru. Konferenca se je iztekla s sporočilom evropski znanstveni in politični javnosti, da bo prav reševanje te obsežne in hkrati občutljive problematike bistveno vplivalo na nadaljnji razvoj v Evropi in s tem tudi na dilemo, ali bo malim narodom in državam dejansko uspelo enakopravno vstopiti v nastajajočo novo Evropo.

Piše IVAN LUKAN

Konferenco sta v sodelova-nju z 18 raziskovalnimi usta-novami in organizacijami iz drugih evropskih držav in ZDA pripravila Evropski center za etnične manjšine in regionalne študije Univerze v Mariboru (ECERS) pod vod-stvom prof. dr. Silva Deve-taka – v pripravljalnem odboru je sodeloval tudi pod-predsednik FUENS dr. Regi-nald Vospemnik, v znanstvenem odboru pa dr. Avguštín Malle – in Mednarodna znanstvena konferenca Manjšine za jutrišnjo Evropo (ISCO-MET) prav tako s sedežem v Mariboru. Med številnimi pokrovitelji konference pa naj omenimo Svet Evrope in Republiko Slovenijo.

Eden najpomembnejših zaključkov konference, ki je nakazala širok spekter (tudi nasprotujočih si) mnenj o gledanju na postavljeno temo, je brez dvoma napoved, da bo ISCOMET po vsej verjetno-sti že maja letos dobil status posvetovalnega telesa, kar brez dvoma pomeni okrepi-tev vpliva zastopstva malih držav in etničnih manjšin v mednarodnih evropskih foru-mih.

Nadalje Mednarodna znanstvena konferenca načr-tuje izdajo časopisa, ki naj bi prodr l v evropsko javnost in tako senzibiliziral politike, znanstvenike in prebivalstvo na naši celine. Nadaljevali bodo z raziskavo „Demokra-tizacija v Vzhodni-centralni Evropi in njeni učinki na medetnične odnose, razisko-valno delo z namenom distri-bucije informacij pa bo pod-prto z izmenjavo strokovnja-kov in z ustanovitvijo manjših ekspertnih skupin.

Mednarodno konferenco je pozdravil tudi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, ki je k zastavljeni temi poudaril, da enakopraven vstop malih narodov oz. držav in tudi etničnih manjšin v vseevropske integracijske procese ne bo odvisen v prvi vrsti od njihovih želja, ne zgolj od pripravljenosti veli-kih držav in narodov, ampak predvsem od njihove volje in sposobnosti, da svoje poli-tično in gospodarsko življe-nje, svojo socialno in pravno ureditev uravnavajo na ena-kih izhodiščih in standardih,

ki uravnavajo življenje v raz-vitih državah in v razmerjih med njimi. „Tudi v pogojih neodvisnosti in samostojnosti sta narod in njegova samobit-nost lahko ogrožena, če se ne zna izkoptati iz stagnacije, krize in izolacije in to pred-veste s lastnimi koncepti, sposobnostmi, znanjem in delom,“ je dejal Kučan.

Glede zaščite etničnih manjšin pa je dejal, da se Slo-venija lahko pohvali z visoko stopnjo pravne zaščite manj-šin in z uspešno prakso nje-nega uveljavljanja. „To pa ne pomeni, da je za varstvo manjšin storjeno dovolj in vse, a utemeljuje našo moralno pravico, da skrbimo za položaj slovenske manj-šine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, kjer ta zaščita za zdaj ni zadovoljliva“, je dejal Kučan. S tem v zvezi je poudaril, da Slovenija v raz-merjih do teh držav ne bo in ne želi uveljavljati načelo reciprocitete, „ker je to nede-mokratično in ne upošteva vseh zgodovinskih in drugih specifičnosti v njihovem polo-žaju in razmerjih z večinskimi narodi“. „Verjamen pa, da ni v nasprotju s temeljnimi vred-notami odnosov med narodi in državami, če zahtevamo, da se uveljavi načelo paraleli-zma, da torej zaščita temelji na istih načelih in da se praksa približuje izenačevanju“, je menil predsednik predsed-stva Slovenije in zaključil, da manjšine nikakor ne morejo biti žrtve poigravanja in merjenja moči držav, političnih strank in skrajnih nacionali-ističnih sil.

Rektor mariborske uni-verze prof. dr. Alojz Križman pa je ob poteku konference dejal, da je Maribor gostil zelo pomembno srečanje znanstvenikov in politikov, predvsem v trenutku, ko Slo-venija nastaja samostojna država. Manjšinska oz. etnična vprašanja pa so tudi za Slovenijo velikega pome-na, saj tu živita italijanska in madžarska manjšina, dodal pa je tudi, da tudi obstaja vprašanje, kako je z nemško o kateri bo po mnenju Križ-mana treba izvesti raziskave in verjetno tudi povedati resnico.

Avstrija je bila na konfe-renci zastopana z znanstve-niki in politiki z Dunaja in

(Dalje na 4. strani)

Spor med Srbi in Hrvati: dve različni državni koncepciji

Sredstva javnega obveščanja se rada opirajo na določene površnosti in krilatice v ocenjevanju in komentiranju spora med Srbi in Hrvati. Najpogostejše še srečamo z mnenjem, da gre za nacionalni etnični konflikt, za nasprotja v verskih ozirih. Vendar to ni bistvo problema, je dejal dr. Alojz Ivanišević, sodelavec Avstrijskega inštituta za vzhodno- in južnovzhodnoevropsko zgodovino, pretekli teden na predovanju o zgo-dovini srbsko-hrvaškega konflikta v Hrvatskem akademskem klubu (HAK) na Dunaju. Bistvo spora med Srbi in Hrvati sta popolnoma različni politični koncepciji o skupni državi.

Piše IGOR SCHELLANDER

Srbija je bila (pred izbru-hom 1. svetovne vojne) velika država, ki je imela borbena tradicijo in si je svoj obstoj ne nazadnje nekajkrat v zgo-dovini morala zagotoviti z vojno silo, na primer z upori proti Turkom, vojnami na Balkanu in potem proti avstro-org-

skemu in nemškemu cesar-stvu. Zanj je kot državna koncepcija vsekakor veljal centralizem, saj je najbolj koristil interesom države, ki se nikdar ni prav znebila občutka ogroženosti.

Hrvati so se kot del zapo-stavljenih (slovanskih) naro-

dov v avstro-ogrski monarhiji vedno borili za uresničitev federalnega ali konfederalnega koncepta v okviru monarhije. Hoteli so si pridobiti isti status kot so ga dobili Madžari v okviru avstro-ogr-skega dualizma leta 1867 – skupaj s Slovenci so se vse do konca 1. svetovne vojne zavzemali za trialistično kon-cepcijo monarhije. Tako so torej takoj ob pristanku na južnoslovansko državo – ob močnejšem partnerju Srbiji – vztrajali naprej pri federalni politični koncepciji.

Vprašanje je kajpada, ali se ne bi tudi – v primeru, da bi kdajkoli bila ustanovljena 'velikohrvaška' država – (Dalje na 4. strani)

Srbsko-hrvaško barantanje za Bosno in Hercegovino

Klub temu, da premirje na Hrvaškem ne drži, saj so kršitve na dnevnem redu, pa postaja Bosna in Hercegovina vse bolj nevarno žarišče. Že lansko pomlad, še pred hrvaško-srbsko vojno, se je razvedelo o tajnih pogovorih med Tudjmanom in Miloševićem o razdelitvi Bosne in Hercegovine. V času neposrednega spopada je bil ta dogovor v ozadju, po podpisu sarajevskega premirja pa je ostal spet zelo aktualen.

Vojna namreč ni prinesla zmage ne Srbom ne Hrvatom. Prvi so sicer osvojili nekaj ozemlja, a se ob tem tudi strahotno izčrpali in se zavedajo, da ga bodo težko obdržali, drugi pa so po njih pripravljene na korekcijo meja, v kolikor pri tem ne bi nič izgubili.

Tajni dogovor o razdelitvi BiH bi lahko zadovoljil obe strani. Srbi bi vsaj delno izpolnili sanje o Veliki Srbiji, zaokrožili ozemlje in ga povezali s Srbsko (knjinsko) Krajino. Hrvati pa bi dobili vsaj Hercegovino, kjer so večinsko prebivalstvo, Bosansko Posavje pa bi morebiti uspeli zamenjati za okupirani del Slavonije. S tem bi bila zadovoljna oba, tako Tudjman kot Milošević, oba pa za ohranitev oblasti doma tako rešitev nujno potrebuje.

Ključ za ohranitev ali razdelitev BiH pa je v rokah bosanskih Muslimanov, tretjega, a po številu prvega državotvornega naroda. Njegov vodja in predsednik predsedstva BiH Alija Izetbegović je za 1. marec razpisal referendum, na katerem računata, da bo za ozemeljsko celovitost BiH glasovalo okrog 60% skupnega prebivalstva. Politične spletke v zadnjem času pa kažejo, da tolikšnega odstotka najbrž ne bo dosegel. Za celovitost prav gotovo ne bodo glasovali Srbi, ki so v okrilju Srbske demokratske stranke v BiH

že pred časom ustanovili svojo skupščino, ki ima za cilj priključitev s Srbi naseljenih ozemelj k matici. Hrvati so se v bosanskohercegovski skupščini sicer izrekli za referendum, Tudjman pa je izsilil odstop zmernega vodje HDZ BiH Stjepana Kljuića in na njegovo mesto spravil hercegoveškega jastreba Mateja Bobana. (Hercegovski Hrvat je bil tudi nekdanji ustaški vodja NDH Ante Pavelić.) To je Tudjman storil tudi zaradi notranjepolitične situacije, saj so se hercegovski Hrvati množično vključevali v Tudjmanu sovražno Hrvaško stranko prava Dobroslava Parage. Pod Bobanovim vodstvom je že jasno, da bodo referendum bojkotirali tudi Hrvati.

Ostanejo torej še Muslimani s svojim gandijevskim Izetbegovićem, ki pa po glasovih ne more zagotoviti večinskega rezultata. Pri tem je treba upoštevati še muslimansko tiščanje glave v pesek in labilnost pri odločanju. Kaj lahko se zgodi, da jih bo nekaj glasovalo tudi celovito BiH, samo da bi si zagotovili mirno rešitev.

Kakorkoli se bo referendum iztekla, miru na tem področju ni pričakovati, najslabša varianta pa je delitev, saj bo na vsakem področju ostalo nekaj sto tisoč manjšincev, ki se bodo po balkansko borili za svoje pravice.

Jože Rovšek

O malih narodih...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Štajerske, udeležba slovenskih koroških ustanov in organizacij pa je bila več kot skromna. Medtem ko sta bila iz uradne Koroške na konferenci direktor Urada deželne

vlade in ustavni pravnik dr. Ralf Unkart ter zastopnik biroja za slovensko narodnostno skupnost mag. Karpf, znanstvenikov in politikov iz vrst koroških Slovencev žal sploh ni bilo.

Srbi in Hrvati...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Hrvati prav tako opirali na centralizem. Današnje vojne okoliščine sicer ne dopuščajo reprezentativnih ocen, vendar so prve poteze nove vlade pod vodstvom Tudjmana in njegove HDZ zelo potrjevale sum, da nova ekipa v novi samostojni Hrvaški načrtuje vse drugo kot pa decentralizacijo politike, gospodarstva in uprave...

Srbija vsekakor ni prva in tudi ne zadnja država v Evropi, ki se opira na centralistične koncepcije, je izpostavil Ivanišević, zato jo je zaradi

tega kajpada težko posaditi za zatožno klop. Centralizem je veljal mnogim evropskim in drugim državam kot edino odrešujoče sredstvo, vse drugo so pojmovali kot anarhijo.

Hrvaški zgodovinar je svoja izvajanja nato še dokumentiral z vrsto citatov obeh nekdanjih vodilnih politikov Stjepana Radića (Hrvaška kmečka stranka) in Nikole Pašića (Srbska radikalna stranka). Neverjetno kako so si izjave in stališča obeh podobne argumentaciji današnjih hrvaških in srbskih prvakov!

Na otvoritvi razstave slik natečaja Slovenskega planinskega društva se je zbralo kar lepo število ljubiteljev gora, med njimi tudi nemško govoreči.

„Jaz pa grem v planine“

To pesem je za uvod zelo primerno zapel Tercet Rož prejšnjo sredo v Mohorjevi knjigarni v Celovcu, kjer je bila otvoritev razstave „Planine v sliki“. Tradicionalni (tokrat že sedmi) natečaj sta razpisala Slovensko planinsko društvo Celovec in revija „Družina in dom“.

Predstavnika obeh prirediteljev sta pozdravila zbrano „planinsko“ publiko, predsednik Hanz Lesjak pa je nato razglasil izid natečaja in se s priznanji zahvalil za sodelovanje. Strokovna žirija (Dolinšek, Reichmann, Paternoster) je takole uvrstila in ocenila posnetke, pri

čemer so bile črno-bele slike uvrščene na prednjih mestih:

1. mesto: Fress Wolfgang, Grabštanj;
2. mesto: Urbajs Lubo, Žoprač;
3. mesto: Pacher Rudolf, Beljak.

Na natečaju je sodelovalo 15 fotoamaterjev (slovensko

in nemško govorečih), ki so skupno poslali 38 planinskih motivov. Razstava v knjigarni pričara precejšnjo mero planinskega vzdušja.

Ogled priporočamo, saj fotografij in vzdušja ne moremo posredovati s še tako podrobnim opisom. Možen je do konca februarja med poslovnim časom. Prav pa bi bilo, če bi posnetke lahko pokazali tudi še kje na podeželju.

Miha Travnik

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE
Prof.-Janežič-Platz 1 9020 Celovec

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku zveznega ministra za pouk in umetnost naj starši prijavijo svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1992/93 v gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 17.2. do 28.2. 1992, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00 ure, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz o avstrijskem državljanstvu.
2. Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sredo 8. julija 1992.
3. Konec maja 1992 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učnih uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Pri poročljiv je v tem primeru razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pisno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospornik l.r., ravnatelj

Nastopi Glasbene šole

Oddelek Bilčovs: sredo, 12. 2. 1992 ob 18.30 uri v ljudski šoli v Bilčovsu

Oddelek Šentprimož in Dobrla vas: sredo, 12. 2. 1992 ob 19.00 uri v kulturnem domu v Šentprimožu

Oddelek Šentjakob: sobota, 15. 2. 1992 ob 16. uri v društveni sobi v Šentjakobu

Oddelek Šmihel in Globasnica: sobota, 15. 2. 1992 ob 19.00 uri v far-nem domu v Šmihelu

Prisrčno vabjeni

Posojilnica-Bank Podjuna
v Dobrli vasi

vabi na

redni občni zbor

čas:

23. februarja 1992 ob 9.00 uri

kraj:

Kulturni dom v Dobrli vasi

Nadžkof Šuštar: „V politiki ne iščemo posebnega vpliva“

Slovenska katoliška Cerkev in njeni predstavniki imajo po mednarodnem priznanju Slovenije vse večjo vlogo v slovenskem političnem življenju, zlasti še v zunanji politiki. Na nekatera aktualna vprašanja je za Slovensko tiskovno agencijo odgovoril nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar.

STA: Je kardinalstvo za slovensko cerkev aktualno vprašanje?

Dr. Šuštar: Ni aktualno. Imenovanje kardinalov je namreč odvisno od velikega števila cerkvenopolitičnih okoliščin. Normalno je, da se sedaj postavlja vprašanje, ali bo kateri od slovenskih škofov postal kardinal, toda tudi v Afriki in Aziji in drugod je veliko kandidatov, izbor pa je odvisen od Vatikana. Pomembnejše je, da se mednarodno uveljavi Slovenska škofovska konferenca.

STA: Kakšno bo v prihodnje sodelovanje s Svetim sedežem in njegovim poslanstvom v Ljubljani?

Dr. Šuštar: V svetu je položaj diplomatskih predstavništva Svetega sedeža različno urejen. Ko je Vatikan priznal Slovenijo, so njegovi predstavniki hkrati poudarili, da za sedaj nuncij še ostane v Beogradu. Ne vemo, če bo ali kdaj bo torej nuncij prišel delovati v Ljubljano. Odnosi z Vatikanom so pomembni, potem ko bomo imeli v Sloveniji njegovo predstavništvo, bomo imeli tudi več možnosti, da bi papež obiskal našo državo, kamor ga je povabil tudi slovenski predsednik predsedstva Milan Kučan. V začetku letošnjega maja bo papež predvidoma obiskal Trst, Videm in Gorico, pri tem obisku pa bomo navzoči tudi Slovenci.

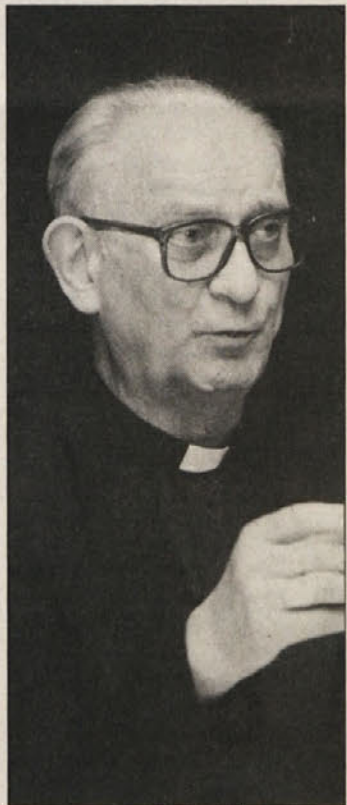
STA: Po priznanju Slovenije so državo in tudi Vas obiskali nekateri visoki tuji poli-

tiki. Ali ti diplomatski obiski pomenijo okrepljeno vlogo Cerkev v slovenski zunanji politiki?

Dr. Šuštar: Tuji gostje, ki so nas obiskali, so prišli po osebnih zvezah ali pa zaradi osebnega prepričanja, kar velja npr. za predsednika Cossigo, podkanclerja Buska in ministra Mocka. Ne velja, da bi moral vsak tuji gost v Ljubljani obiskati naš ordinariat, kot vsi ob obisku Rima obiščejo tudi Vatikan. V slovenski politiki ne iščem nobene posebne vloge.

STA: Mnogi se bojijo prevelikega vpliva Cerkev v slovenski politiki.

Dr. Šuštar: Poznam ta strah. Če je vpliv Cerkev to, kar oznanja, torej mir, dobrot, pravičnost, spoštovanje človekovih pravic in zavemanje za vsakega človeka, potem mislim, da se Cerkev ni treba bati. Cerkev se sploh ne misli vmešati v politiko.

Nadžkof dr. Alojzij Šuštar

Bank Austria v Ljubljani

LJUBLJANA. (STA) – V Majerjevi hiši pri Tromostovju v Ljubljani je pretekli teden začela poslovati avstrijska banka Bank Austria. To je prva tuja banka, ki bo imela kompletno bančno poslovanje v Sloveniji. Razpolaga s 60 milijoni avstrijskih šilingov kapitala. Poleg avstrijskih delničarjev ima svoj delež v BA tudi deset slovenskih podjetij.

V banki, ki nadaljuje poslovanje Länderbank, je zaposlenih 40 delavcev, med njimi trije avstrijski državljani. Bank Austria je nastala z združitvijo Zentral-Sparkasse in Österreichische Länderbank. Ima 570 milijard šilingov skupnega kapitala. Banka bo sčasoma sodelovala tudi v investicijah in pri razvoju Slovenije. Posebej se bo angažirala, je poudaril predsednik slovenske Bank Avstrije dr. Peter Stetzer, v kreditiranju slovenskega uvoza in izvoza.

Po Sloveniji

Slovenija končno vzpostavila diplomatske odnose tudi s Hrvaško

Čeprav je bila kultura vedno izredno pomemben konstitutivni element slovenskega naroda in v veliki meri tudi spodbujevalec politične zavesti in samozavesti, pa je 8. februar, slovenski kulturni dan, šele letos tudi pravi državni praznik. Vrsta prireditelj je dosegla vrhunec s slavnostno podelitvijo Prešernovih nagrad, ki sta ju prejela skladatelj Uroš Krek in pisatelj Boris Pahor. (Preberite poročilo na 7. strani).

Slovenija je bila tudi minuli teden aktivna v nadaljnjem vzpostavljanju mednarodnih vezi, končno je bil podpisan tudi sporazum o navezavi diplomatskih odnosov s Hrvaško. Predsednik Slovenije Milan Kučan pa se je v petek, 7. februarja ponovno sestal z italijanskim predsednikom Cossigo, tokrat v italijanski Gorici, nekaj dni pred tem pa je Rim obiskal premier Lojze Peterle.

Volitve junija?

Med pomembnejše in tudi nekoliko presenetljive novice z notranjepolitičnega področja sodi preobrat na sestanku predstavnikov parlamentarnih strank o volilni zakonodaji. Krščanska demokratska stranka in Demo-

kratska stranka Slovenije sta signalizirali, da sta pripravljene spremeniti svoje dosedanje stališče in podpreti proporcionalni sistem pri volitvah poslancev v državni zbor. Volilnih okrožij naj bi bilo 14, prag za vstop v parlament pa trije mandati. Z omenjenim sporazumom pa se ne strinjata Slovenska ljudska stranka (prejšnja Kmečka zveza) in Narodno demokratska stranka dr. Rajka Pirnata, obe predvsem z argumentacijo, da ljudje želijo na volitvah izbirati konkretno ljudi, ne le stranke.

Dr. Dušan Plut, član predsedstva Slovenije in predsednik Zelenih, ki vodi omenjeno koordinacijsko stranko, je ocenil, da dosežen politični sporazum omogoča tehnično in strokovno pripravo novih volitev že junija!

Slovenski izgnanci v Nemčijo zahtevajo vojno odškodnino

LJUBLJANA. (STA) – Društvo izgnancev Slovenije bo od oblasti v Republiki Sloveniji zahtevalo, da posvetijo več organizirane socialne in zdravstvene skrbi nekdanjim izgnancem, ki kot žrtve fašizma v preteklosti niso uživali ustreznih olajšav. Hkrati si bo društvo prizadevalo, da nemške oblasti pokažejo dolžno spoštovanje žrtvam genocida, ki ga je izvajala nacistična Nemčija nad slovenskim narodom. Sem sodijo tudi zahteve po izplačilu odškodnine.

Po doslej zbranih podatkih je bilo iz Slovenije izgnanih okrog 60.000 ljudi. Kot so povedali predstavniki društva, je šlo za načrtovano izseljevanje Slovencev, predvsem iz spodnega Posavja in Obso-

telja, še pred začetkom obojenega odpora v Sloveniji. Na domove izgnancev so naseljevali Nemce.

Nemčija je doslej Jugoslaviji izplačala le del vojne odškodnine, ki pa jo je prevzela država Jugoslavija, ni pa je izplačala posameznikom. Po pariškem sporazumu o nemških reparacijah iz leta 1946 je Jugoslavija prijavila za 36 milijard dolarjev vojne škode, izplačane pa je dobila le 0,1 odstotka te vsote, in še to v strojih in transportnih sredstvih.

Po sporazumu iz leta 1956 je Jugoslavija dobila 26 milijonov DEM za zahteve za odškodnino za socialno zavarovanje delavcev, ki so delali v Nemčiji med 2. svetovno vojno.

Človeška ribica v Parizu

Izvirna predstavitev slovenskih muzejev na 3. mednarodnem muzejskem salonu v Parizu (SIME '92), ki je bila deležna izjemne pozornosti francoskih in drugih medijev, je veliko prispevala k predstavitvi in uveljavljanju Slovenije na tujem, so poudarili na novinarski konferenci v Kulturno-informacijskem centru Križanke. SIME '92 si je namreč ogledalo 70.000 obiskovalcev.

Slovenski muzeji so se predstavili z edinim živim eksponatom na pariškem salonu – proteusom ali človeško ribico. Zanimanje za slo-

venski paviljon je zaradi tega med obiskovalci ter tudi v strokovnih krogih in v najvplivnejših francoskih medijih presešlo vsa pričakovanja slovenskih organizatorjev.

Človeško ribico so kot nekoliko nenavaden muzejski eksponat izbrali iz več vzrokov. Ker je bila predstavljena živa, je to nov korak pri razumevanju muzejske politike, predstavlja pa tudi trdoživost in neokrnjenost slovenske narave. Z izborom človeške ribice so biologijo uvedli v muzejski svet in se s tem predstavili kot avantgarda muzeološke miselnosti: „Muzej ni

zaprašena beseda“, je bilo geslo kataloga slovenskih razstavljalcev. Kot fosil, ki je preživel, je človeška ribica lahko tudi simbol slovenskega naroda, ki je prav v času salona prejel široko mednarodno priznanje, so povedali organizatorji na novinarski konferenci po uspešnem nastopu na SIME.

Najpomembnejša načrta slovenskih muzealcev v letu 1992 bosta predstavitev vseh slovenskih muzejev in izdaja kataloga slovenskih muzejev v več jezikih. Slovenski „SIME '92“ naj bi bil maja v Cankarjevem domu.

Milan Kučan bo ponovno kandidiral za predsednika

LJUBLJANA. (STA) – Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je v intervjuju za revijo „Naša Slovenija“ izrecno napovedal svojo odločitev, da bo kandidiral za mesto predsednika Republike Slovenije tudi na prihodnjih volitvah:

„Odločil sem se, da bom ponovno kandidiral. Mislim, da še niso končani procesi, katerih aktivni udeleženec sem. Prav tako še niso rešena vsa vprašanja, ki zadevajo prihodnost slovenskega naroda, kakor smo jih opredelili pred volitvami aprila 1990.

Moje razumevanje razmer v Sloveniji, stopnje in vsebine demokratičnih odnosov v naši državi, njenega gospodarskega razvoja in socialne varnosti naših ljudi, pa tudi procesov in vključitve v mednarodne organizacije kaže, da je treba vložiti v to še veliko ustvarjalne – tudi politične energije. Menim, da politične razprave o teh vprašanjih pogosto zaidejo v napačne delitve, ki so že nekajkrat v zgodovini usodno ogrožale obstoj slovenskega naroda in nas tudi zdaj odvrčajo od ključnih vprašanj neprijazne sedanjosti.

Zdaj je naša glavna naloga, da si zagotovimo svoje mesto v evropski prihodnosti.

Ameriške banke o Sloveniji

LJUBLJANA. (STA) – Bank of New York, ki ima bilančni kapital v višini 44 milijard ameriških dolarjev in ki je v ZDA na 15. in v svetu na 125. mestu, je z obiskom svojega predstavnika v Sloveniji pokazala določeno zanimanje za dogajanja v novi državi. V Ljubljanski banki in drugih finančnih institucijah Slovenije so ga natančno seznanili s finančnimi razmerami.

Ljubljanska banka že vrsto let sodeluje s to ameriško banko, vendar tokrat Bank of New York, kot tudi druge ameriške banke, za Slovenijo na kaže takšnega zanimanja kot nekoč. Razlog je jugoslovanska kriza in odnos ZDA do Jugoslavije.

Kljub temu je newyorška banka Ljubljanski banki pripravljena dodeliti akreditve, čeprav zaenkrat le za posamezne primere.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Kučan-Kritik an Österreichs Volksgruppen-Politik

Der slowenische Präsident Milan Kučan hat aus Anlaß der Eröffnung einer internationalen Wissenschaftskonferenz über Nationalitäten- und Minderheitenfragen in Maribor (Slowenien) die Volksgruppenpolitik der österreichischen Regierung als nicht zufriedenstellend bezeichnet. Kučan wörtlich: „Der Schutz der slowenischen Minderheiten in Italien, Österreich und in Ungarn ist bisher noch nicht zufriedenstellend!“ Das Prinzip der Reziprozität bei der Verwirklichung von Minderheitenrechten gegenüber diesen Staaten lehnte der Präsident ab, er sprach jedoch von einem „Prinzip der Parallelität“.

Gratulationen für Milka Hartman

Die in Loibach/Libuče bei Bleiburg/Pliberk lebende kärntner-slowenische Schriftstellerin Professor Milka Hartman stand aus Anlaß der Vollendung ihres 90. Lebensjahres im Mittelpunkt zahlreicher Ehrungen. Namens des Slowenischen Kulturverbandes/Slovenska prosvetna zveza gratulierten Vorsitzender Dr. Gustav Brumnik, Aufsichtsratsmitglied Andrej Kokot und Ausschußmitglied

Hanzi Kežar, für den Verband slowenischer Schriftsteller, Übersetzer und Publizisten gratulierte Prof. Janko Messner. Für das Land Kärnten übermittelte LHStv. Dr. Peter Ambrozy der Jubilarin die herzlichsten Glückwünsche und betonte, daß das literarische Schaffen von Milka Hartman ein fester, beständiger Bestandteil der Kultur der slowenischen Volksgruppe in Kärnten und damit auch der Kärntner Kultur insgesamt sei.

Kärntens Pensionisten helfen

Auch die Landesorganisation Kärnten des Pensionistenverbandes hat unter ihren Mitgliedern zu einer großen Spendenaktion für die vom Krieg schwer betroffenen Menschen in Kroatien aufgerufen. Der erste Hilfstransport erfolgte noch vor dem Jahresende in die kroatische Kleinstadt Krapinske Toplice. Landesvorsitzender NR i. R. Heinz Gärtner und Landesekretär Franz Pogantsch übergaben im Hotel „Toplice“ an 186 Kinder im Alter von 2 bis 14 Jahren und an 200 verwundete Soldaten Nahrungsmittel und Kleidung im Wert von rund 80.000 Schilling. Die Firma Sienčnik in Eberndorf/Dobrola vas stellte einen LKW für den Transport der Hilfsgüter kostenlos zu Verfügung.

Allein im Ort Krapinske Toplice werden von der Gemeindeverwaltung derzeit über 2000 Flüchtlinge, vorwiegend Kinder und ältere Menschen, betreut.

EL gegen die Süd-Ost-Spange

Entschieden gegen den Bau der zur Diskussion stehenden Süd-Ost-Spange sprechen sich die Vertreter der slowenischen Einheitsliste (EL) aus. Das Projekt könne in der vorgesehenen Form nicht realisiert werden, da es mit den Lebensinteressen der Bevölkerung im Südkärntner Raum nicht vereinbar sei. Unter dem Vorwand der umweltfreundlichen Verlagerung des Güterverkehrs auf die Schiene werde der Versuch unternommen „in vorauseilender Anbietung an die EG der Bevölkerung

eine neue Transitlinie europäischer Zuschnitts aufzuschwätzen“, heißt es in einer Aussendung der EL. Anstatt die Zerstörung des unteren Lavanttales, Jaun- und Rosentales sowie des unteren Gailtales zu besiegeln, eines bereits durch Draukraftwerke, Pipelines, Hochspannungsleitung und Autobahn extrem belasteten Raumes, sollten die Verantwortlichen überregionale Lösungen anstreben. Die EL plädiert für eine Modernisierung der Südoststrecke über Ljubljana nach Triest.

V imenu Slovenske prosvetne zveze so slavljenci ob visokem življenjskem jubileju čestitali predsednik dr. Gustav Brumnik (levo), član upravnega odbora Hanzi Kežar (desno), član nadzornega odbora Andrej Kokot ter za Zvezo slovenskih žena tajnica Milka Kokot. Med številnimi voščilci, ki so čestitali Milki Hartman, naj omenimo še predsednika Društva slovenskih pisateljev, prevajalcev in časnika prof. Janka Messnerja ter deželnega kulturnega referenta dr. Petra Ambrozyja.

Ob 90-letnici pesnice Milke Hartman

Življenje polno dela in ljubezni

Nestorka slovenske književnosti na Koroškem Milka Hartman je včeraj obhajala svoj 90. rojstni dan. Rodila se je pri Hartmanu v Libučah, kjer je ob skrbni vzgoji dorasla v zvedno in kulturno razgledano pripadnico slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Razmere, v katerih je Milka preživljala svojo mladost – prva svetovna vojna in čas po njej – niso dopuščale, da bi se ji izpolnila želja, da bi šla na šolanje v Celovec in postala učiteljica, kajti zavedala se je, kaj pomeni znanje in vzgoja mladine. Zato je z branjem slovenskih knjig in z delom v domačem kulturnem življenju širila svojo kulturno razglednost. Kot samouk je uresničila svojo željo in postala gospodinjska učiteljica. Svojim gojenkam, ki jih je v številnih krajih po južnem Koroškem učila veččin gospodinjstva, je posredovala tudi ljubezen do slovenskega jezika in kulture.

Milka je bila odlična režiserka in pevka; besedila za kulturne nastope svojih gojenk je čestokrat sestavila sama ter jim dodala še melodijo. Pozneje se je ukvarjala tudi z najmlajšimi in jih pripravljala za nastope na prireditvah in proslavah domačih društev.

Ob svojem delu kot gospodinjska učiteljica je pisala tudi pesmi ter jih objavljala v verskih in drugih časopisih in revijah. V petdesetih letih je izdala svojo prvo pesniško zbirko *Moje grede*, potem sta ji sledili zbirki *Lipov cvet* in *Pesmi z libuškega puela*. V pesmih Milka poje o ljubezni,

Tretja premiera na Jesenicah

Preteklo soboto, 8. februarja je bila v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah tretja premiera letošnje gledališke sezone. Tokrat so pripravili delo avtorice Jeannine Worms: „Trgovina“, farso v dveh dejanjih. Predstavo so pripravili pod režijskim vodstvom Mirana Kende, sceno je pripravil Jože Bedič in kostume Lidija Ramač.

Predstavo bodo ponovili 14. in 15. februarja 1992, oba krat ob 19.30 uri.

domovini, zlasti Podjuni, v njih obravnava narodno problematiko, se odločno zavzema za naše narodne pravice, a graja tudi tiste, ki pozabljajo na svoje narodno poreklo. Pesmi je pisala v zvencih rimah, zato so bile mnoge tudi uglasbene, kot na primer pesem *O, Podjuna*, ki je že ponarodela. To in druge je uglasbil Radovan Gobec. Napisala je tudi številna besedila za instrumentalne melodije Hanzija Artača.

Milka Hartman je ljudska pesmica in kot taka priljubljena pri mnogih bralcih poezije. Od ustanovitve dalje je članica združenja slovenskih pisateljev na Koroškem. Nastopala je na številnih literarnih večerih po Koroškem, Primorskem in v Sloveniji. Kot vsestranska kulturna delavka je prejela številna priznanja in odličja, bivši državni predsednik dr. Kirschläger jo je odlikoval z naslovom častne profesorice.

Milka svoj življenjski večer preživlja v rojstnih Libučah, kjer ji nečakinja Marija Pikalo s svojo družino nudi potrebno oskrbo. Čeprav je že pred leti odložila svoje pesniško pero in ji nepokretnost dela težave, se še zanima za kulturno življenje naše narodne skupnosti. Za njen življenjski jubilej je prejela številne čestitke in najboljše želje. Med voščilci na domu je bila tudi delegacija Slovenske prosvetne zveze iz Celovca; KKZ bo njej v čast namenila letošnjo osrednjo prireditev.

Milko cenimo in spoštujemo vsi. Njeno vodilo, da ni pomembno, kako ali kam je kdo versko ali politično usmerjen, ampak, da ostane zvest svojemu narodu, naj nam bo vsem zgled. Skušajmo mu slediti, to bo jubilatki najlepše darilo, bo evetje za grede njene ljubezni, ki jih je in jih še poklanja svojemu rodu.

A.K.

Manjšinska tiskovna agentura?

Na pobudo Delovne skupnosti narodnih skupnosti sosednjih dežel je pretekli teden na Dunaju potekalo zasedanje predstavnikov raznih manjšinskih organizacij in združenj, posvečeno vprašanju ustanovitve manjšinske tiskovne agencije s sedežem na Dunaju. Soglasno so bila od vseh potrjena osnovna izhodišča:

agencija naj ne bo neke vrste 'manjšinsko zastopstvo', temveč servisna ustanova;

delovala naj bi (na profesionalni ravni) v območju sosednjih dežel Avstrije, pri čemer naj bi bilo možno razširjenje dejavnosti na druge (zlasti vzhodno-) evropske države;

agencijski projekt naj bo uresničen le, če je za prvi dve leti delovanja zagotovljena finančna osnova.

Zamisel o nalogah manjšinske tiskovne agencije je ta-le: povezovala naj bi obveščevalna sredstva posameznih manjšin v srednjeevropskem prostoru, omogočala naj bi tem medijem medsebojno izmenjavo poročil in informacij, hkrati pa naj bi na profesionalni način ponujala etabliranim medijem (večinskih narodov) aktualne informacije ter zanimive reportaže o manjšinah v tem prostoru. Do pomladi naj bi bili izdelani strokovna in pravna konceptija, potem pa naj bi iniciativna skupina ustanovila društvo, ki bi bilo nosilec agenture in ki bi vodilo prva pogajanja o podporah in realizaciji.

Slowenisch-Kurs

Der Klub slowenischer Studentinnen/Studenten in Klagenfurt wird für das kommende Sommersemester kostenlos Slowenischkurse für Anfänger anbieten.

Kurse in kleinen Gruppen mit spielerischen Lernen!

Nimm dieses Angebot wahr und melde Dich in der ÖH. (oder bei V. Pietzka 04235/3545)

Iz svojih del so brali (z leve) Gustav Januš, Florjan Lipuš in Fabjan Hafner. Sliki: Fritz Walter

Umetniška beseda v čast našemu kulturnemu prazniku

Obe osrednji kulturni organizaciji, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, sta, kakor se spodobi, tudi letos skupaj pripravili prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika, 8. februarja, smrtnega dneva največjega slovenskega pesnika Francea Prešerna. Tokrat v Evropski hiši v Celovcu. Posvetili sta jo slovenski umetniški besedi na Koroškem. Z branjem iz svojih del pa so nastopili Fabjan Hafner, Gustav Januš in Florjan Lipuš.

Velika dvorana Evropske hiše je bila ravno pravšnja, dovolj svečana in hkrati intimna, brez odvečne navlake, ki bi utišala umetniško besedo beročih slovenskih koroških literatov in občutene akorde kitaristke, ki je igrala kot vraščena med pesmi in prozo. Poslušalci, med njimi so bili minister za Slovence po svetu iz Ljubljane ter predsedniki obeh slovensko-koroških političnih in kulturnih organizacij, so z veliko pozornostjo prisluhnili branju in seveda tudi povezovalnim besedam, ki jih je pripravil Miha Vrbinč. Ta je spregovoril o pomenu Prešernovega pesništva, ga označil za prenovitelja slovenske besede in poudaril njegovo pesniško izraženo željo po svobodi, samouveljavljanju in samoodločbi slovenskega naroda. Njegovo hrepenenje in vizije se Slovincem uresničujejo prav v zadnjem obdobju. Kot naročeno za koroško-slovensko situacijo je v tekst vpletel Prešernov verz: „Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo, ...“

Najprej je bral najmlajši, Fabjan Hafner, pesnik in prevajalec (Lipušev Jalov pelin v nemščino), prejemnik Petrarcove in koroške deželne pospeševalne nagrade. Bral je iz svoje pesniške zbirke Indigo. Predstavil se je s prozno poezijo, ki bolj kot vsebinsko zapušča sledove impresije.

Gustav Januš, že uveljavljeni slovenski pesnik, slikar in prevajalec (Handke) z mednarodno reputacijo je bral iz svoje zadnje zbirke

pesmi Sredi stavka. Njegova značilna metaforika išče zanj značilen izraz, v katerem, kot pravi, „tudi jezik izgubi svoj smisel“.

Ob koncu je nastopil še pisatelj Florjan Lipuš, pisatelj, avtor številnih proznih del. Z odlomkom iz svojega zadnjega dela Srčne pege je

predstavil svojo stilistično širino, značilen inovativen jezik, besedno in stavčno improvizacijo in globok občutek za psihoanalitično opisovanje občutkov, v tem primeru mladega para.

Med branji posameznih avtorjev je nastopila kitaristka Janja Kassl. Skladbe je izvedla zelo občuteno in na visoki umetniški ravni. Zaključila je z dovršeno Sere-nado za kitaro Karla Hladkyja. Njeno muziciranje je samo še podkrepilo slovesnost prebrane slovenske besede.

Jože Rovšek

Kitaristka Janja Kassl je presenetila s svojo ubrano igro.

Osrednja slovenska proslava v Cankarjevem domu

Prešernovi nagradi prejela skladatelj Uroš Krek in pisatelj Boris Pahor

Na prvo proslavo slovenskega kulturnega praznika (ki je bil letos prvič tudi dela prost dan) v samostojni državi Sloveniji in slavnostno podelitev Prešernovih nagrad za leto 1992 sta v petek, 7. februarja v Gallusovo dvorano Cankarjevega doma vabila predsedstvo Republike Slovenije in upravni odbor Prešernovega sklada.

Proslavo sta pričela Slovenski komorni zbor in zbor Consortium musicum (zborovodja dr. Mirko Cuderman) in Simfonični orkester Slovenske filharmonije, ki sta pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica intonirala slovensko državno himno, Prešernovo Zdravljico.

Sledil je slavnostni govor pesnika Daneta Zajca z naslovom „Kdo sem?“ V svojem govoru se je javno vprašal, kdo je in na to ne najde odgovora. Je molčeč človek, ki v glavnem poslušaja, kaj govore drugi. Pesniki živijo velikokrat navkriž z okolico, s sodiščem, s policijo, s svojimi najbližnjimi. Če živijo v državi, kjer je zaničevano vsako izvirno premišljevanje, kar poezija je, se jim godi tako, da so neprenehoma izpostavljeni zvijačam in spletkam. Zato ni čudno, da je bilo tako veliko število slovenskih pisateljev zaprtih, obsojenih in onemogočenih.

„V prejšnjem obdobju smo pisatelji mislili, da nas pač tepe komunistična palica, kar je značilno. Če pa premislim Slovenijo v pred- in pokomunističnih časih, razumem, da je to, kar doživljamo pisatelji, kako živimo, kako bedno umiramo, tudi posebnost slovenskih ljudi, posebnost znamenitega slovenskega značaja. Ta značaj je tak, da mora gledati v tujo skledo, da mora pometati pred tujim pragom, da mora soditi o tistih rečeh, na katere se ne razume.“

Nato je predsednik upravnega odbora Prešernovega sklada dr. Ivan Sedej podelil Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada.

Prešernovo nagrado za življenjsko delo sta prejela skladatelj Uroš Krek ter tržaški pisatelj Boris Pahor. Krek s svojim delom soustvarja našo glasbeno identiteto in bistveno opredeljuje njeno umetniško in poklicno raven. Uroš Krek piše „osrediščno“ glasbo. Njen vir je intuitivni in racionalno ozaveš-

čeni red med velikostmi in razmerji, ki sicer mnogim povzročajo težave: red med glasbeno-avtonomnim in funkcionalnim, nacionalnim in kozmopolitskim, preteklim in sodobnim.

V literaturi Borisa Pahorja je strnjena vsa bolečina in radoživost Slovencev na Tržaškem, saj je z obema osvetil njihovo polpreteklo dobo, in to iz različnih vidikov: vse muke njihovega zapostavljanja v času fašizma, njihovo socialno strukturo in vedenje, njihovo politično ozaveščenost in težave v nelahkih letih po drugi svetovni vojni.

Nagrade Prešernovega sklada so prejeli:

Režiser Damir Zlatar Frey za avtorski projekt po motivih Slavka Gruma Dogodek v mestu Gogi, akademski slikar Gustav Gnamuš za razstavo v Mali galeriji, skladatelj Janez Gregorc za skladbo Žica, po kateri je bil pred leti koreografiran tudi istoimenski balet, skupina Novi kolektivizem (Dejan Knez, Miran Mohor, Darko Pokorn in Roman Uranjek) za dosežke na področju grafičnega oblikovanja, gledališki igralec Igor Samobor za kreacije v minulih dveh sezonah, pisatelj Marjan Tomšič za deli Ostrigea in Kažuni, v katerih oživlja domala neznan pokrajino – našo Istro.

Pri podelitvi nagrade skupini Novi kolektivizem je predstavila te skupine izrazila javni protest proti sedanjim slovenski kulturni politiki, nagrado pa poklanjajo knjižnici Akademije za likovno umetnost.

V koncertnem sporedu so simfonični orkester Slovenske filharmonije, moški zbor, pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjak in mezzosopranistka Marjana Lipovšek pod odličnim, izredno sugestivnim vodstvom dirigenta Uroša Lajovica med drugim izvedli tudi Rapsodični ples Uroša Kreka.

Lovro Sodja

Ogorčenje zaradi ukinitve slovenščine

GORICA, (STA). – Sklep deželnega nadzornega odbora, da zavrne vse člene statuta sovodenjske občine, ki zadevajo rabo slovenskega jezika kljub temu, da v tisti občini velika večina prebivalstva pripada slovenski manjšini, je že povzročil val protestov. Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na svoji seji ocenil dogodek kot „nezaslišan napad na slovenski jezik“, do katerega prihaja prav v času, ko je na več ravneh govor o potrebi priznanja pravic manjšinam. Ugotovili so, da je bila na ta način prekinjena 45-letna praksa rabe slovenščine, ki ji v tej občini ni nihče oporekal.

TRIBUNA BRALCEV

Kritika s podeželja

Prebiral sem Slovenski vestnik, sreda 29. januarja, št. 4, v katerem dr. Janko Malle opisuje stališče tako imenovanega Kokska glede priporočila finančne podpore za naše organizacije. Vendar to stališče ni novo, saj smo ga v neki podobni obliki celo pričakovali.

Posebej pa me je razjezil dr. Janko Malle, tajnik Slovenske prosvetne zveze, ki v svojem članku uporablja blizu 50 tujk, kot so aspekti, ekspeditivnost, intencija, kontekst, klientela, diametralen, tendencioznost itd. itd.

Pisanje gospoda Malleja je še en dokaz, kako malo ti ljudje poznajo bralce Slovenskega vestnika, saj velika večina teh tujk ne razume. To je tem gospodom izgleda vseeno, saj v glavnem že tako pišejo samo za take, kot so sami. Če pa kdo iz podeželja kaj pokritizira, je zanje že nesprejemljiv.

To velja seveda tudi za trmasto in brezpogojno prodajanje neke multikulturalnosti, kar je, kot že samo ime pove, spet namenjeno zelo ozkemu krogu Slovencev na Koroškem. Slovenci na Koroškem smo že davno dvojezični, smo že zdavnaj multikulturni. Marjan Sturm, Janko Malle in vsi ostali naj to dopovedo ostalim, samo nemško govorečim, tistim, ki o tem nočejo nič slišati, in tistim, ki sovražijo slovensko besedo.

Naša občina Borovlje je dvojezična žal samo na papirju. Kako je dvojezična, se vsakdo lahko sam prepriča, ko bo prišel na našo pošto Podgora-Unterbergen, ko bo prišel na žendarmerijo, ko bo prišel na občino. Te ljudi je treba naučiti multikulturalnosti.

Na tem mestu pa se je seveda treba vprašati, ali je članek Janka Malleja z blizu 50 tujkami v smislu uredništva Slovenskega vestnika?

Iskren pozdrav pa brez zame-re, tako je pač moje in ne samo moje mnenje.

Feliks Wieser st.,
Slovenj Plajberk

Zahvala!

Pretekli teden sem se po štiri-najstidnevem bivanju vrnil iz bolnice v Šentvidu, kjer sem bil operiran. Ker nisem več najmlajši in tudi kirurški poseg ni bil ravno enostaven, čutim potrebo, da se tamkajšnjemu zdravniku, našemu rojaku dr. Dušanu Schlapperju, iskreno zahvalim za njegovo zdravniško pomoč ter za njegov človeški odnos do bolnikov.

Topla zahvala velja tudi asistentnim zdravnikom in vsemu strežnemu osebju za čustveno prizadevanje, ki sem ga bil deležen med bivanjem v šentvidski bolnici. Še posebno pohvalo naj izrečem kirurgu dr. Schlapperju ter sestram za domačnost, ki vlada tamkaj, saj sem se imel možnost pogovarjati samo v naši materinščini, kar res ni tako samo po sebi umljivo.

Zato še enkrat hvala vsem za pomoč in prijaznost. Lepo bi bilo, ko bi se po njih zgledovali tudi drugod.

Neci Taupe, Vognje polje

Positive Verstärkung

Sehr geehrte Redaktion!

Als Verfasser des Lehrbuchs für Slowenisch danke ich Ihnen für die Beachtung, die ich in Ihrer Ausgabe vom 22. 1. 1992 erhielt. Wenn Menschen und Völker einander in Frieden und Toleranz die Hand reichen wollen, ist wohl ein wertschätzender

positiver Dialog die Grundvoraussetzung – in anderen Worten, man wird sich bemühen müssen, die Sprache seines Gesprächspartners zu verstehen und zumindest in Ansätzen zu sprechen.

Die positive Verstärkung, die ich von Ihnen erhielt, hat mich sehr gefreut.

Zahvaljujem se Vam za Vašo ljubeznjivost – priscrne pozdrave

prof. Alois Wiesler,
Feldkirchen bei Graz

K razpravi o Pernthalerjevem modelu

Mislím, da gre tekoča razprava o Pernthalerjevem modelu deloma v napačno smer. V prvi vrsti ne gre za vprašanje, ali so zastopniki obstoječih osrednjih organizacij v zadostni meri demokratično legitimirani ali ne. Gre za vprašanje, ali model koristi narodnosti pri uveljavljanju narodnostnih pravic ali ne. Treba je poudariti, da nam ureditev slovenske narodnosti na Koroškem kot pravni subjekt more edinole koristiti, ker razbremenjuje posameznika pri izterjanju manjšinskih pravic in omogoča uveljavljanje kolektivnih narodnostnih pravic.

Javnopravna korporacija (avtonomno zastopstvo) bi mogla zastopati narodnost v celoti ter njene pripadnike tudi pravno in ne samo politično ali moralno, kakor to delajo doslej razna privatna društva. Za finančno plat bi bila odgovorna javna roka. Ne morem razumeti, zakaj se nekateri pridavniki narodnosti branijo tega modela. Ali postavljajo druge interese nad narodnostne?

Joza Picej,
(pravni krožek KSŠSD)

JEZIKOVNE POČITNICE

ponudba za otroke
od 10. do 16. leta

Novo mesto
od 19. 7. do 9. 8. 1992

„Jezikovne počitnice“, ki-stanejo za tri tedensko bivanje v Novem mestu – 3.800 šil. (in potni stroški), nudijo:

- * tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo);
 - * skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok;
 - * polno integracijo v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti;
 - * ves čas tečaja oskrbo in pomoč našega spremljevalca;
 - * spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih;
 - * možnosti za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi
- Če se zanimate za „Jezikovne počitnice“, se obrnite na Krščansko kulturno zvezo in zahtevajte podrobnejše informacije.

Naš naslov: 10.-Oktober-Str.25,9020Celovec,telefon:0463/516243

Naročite
in širite
„Slovenski
vestnik“

DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIJA ZWEISPRACHIGE BUNDESHANDELSAKADEMIE

GOSPODARSTVO JE BODOČNOST – DIE ZUKUNFT LIEGT IN DER WIRTSCHAFT

Izkoristite prednosti Dvojezične trgovske akademije
Nützen Sie die Vorteile, die die Zweisprachige HAK bietet!

Unsere Schule bietet:

Wie an allen Handelsakademien erhalten unsere Schüler eine solide – kaufmännische und eine – allgemeine Ausbildung.

Über den Lehrstoff der Handelsakademie hinausgehend bietet unsere Schule:

- Die Unterrichtssprachen an unserer Schule sind Deutsch und Slowenisch
- Italienisch als Fremdsprache
- Englisch als Fremdsprache
- Kontakte zu Schulen und Betrieben im Alpen Adria-Raum
- Interkulturelles Lernen
- Wirtschaftsverständnis durch Sprachbeherrschung

Unsere Absolventen sollen schon in der Schule erkennen, wie wichtig die Sprache für die Erlangung des Vertrauens eines ausländischen Geschäftspartners ist. Wir vermitteln daher die für die Kärntner Wirtschaft wichtigen Sprachen des Alpen Adria-Raumes. Absolventi naj že v šoli spoznajo, kako važno je znanje jezika za osvojeitev zaupanja inozemskega poslovnega partnerja. Posredujemo znanje jezikov prostora Alpe-Jadran, ki jih koroško gospodarstvo nujno potrebuje.

Nach 5 Jahren Ausbildung bietet unsere Schule:

- Maturaabschluss
- Studienberechtigung
- Gewerbeberechtigung

Berufschancen:

- Ausübung von gehobenen Berufen in Wirtschaft und Verwaltung:
- Management
- Versicherungen
- Banken
- Werbebranche
- Öffentlicher Dienst
- Fremdenverkehr
- Industrie

Berechtigung – usposobljenosti:

- Matura – > Universität: Hochschulreife für alle spezifischen Richtungen, mit Zusatzprüfung für alle anderen Studienrichtungen.
- Matura usposablja za študij gospodarskih ved, z dodatnim izpitom za vse druge študije.
- > Ersatz der Lehrabschlussprüfung, Ersatz von Lehrzeiten und Anrechenbarkeit anderer gewerberechtl. Voraussetzungen im Sinne der Gewerbeordnung für zahlreiche Berufe, wie z.B. Einzelhandelskaufmann-, Großhandels- und Industriekaufmann usw.
- > Matura nadomesti učni izpit, uračunava nekaj let učne dobe in različne druge predpogoje za delo v različnih poklicih, npr. kot trgovec na drobno, veletrgovec, industrijski trgovec itd.

Sprejemni pogoji – Aufnahmeveraussetzungen:

- 1) Zaključek 4. razreda glavne šole ali gimnazije. Beendigung der 4. Klasse der Hauptschule oder einer allgemeinbildenden höheren Schule.
- 2) Uspešen zaključek sprejemnega izpita. Bestehen der Aufnahmeverfahrens.
- 3) Dosežena starost 14 let do 31. decembra v prvem letniku. Mindestalter von 14 Jahren, erreicht am 31. Dez. des 1. Jahrg.
- 4) Učenci naj znajo vsaj deloma slovensko. Zumindest Mundartkenntnisse der slowenischen Sprache.

Anmeldungen – prijave: Ab 15. Februar 1992/od 15. februarja dalje

Anmeldeformulare erhalten sie in der Direktion der Zweisprachigen Bundeshandelsakademie, 9020 Klagenfurt, Prof.-Janežič-Platz 1. Prijavne formularje dobite v ravnateljstvu Dvojezične zvezne trgovske akademije, 9020 Celovec, Prof.-Janežič-trg 1. Die Aufnahmeprüfung findet am 9. Juli 1992 statt. Sprejmni izpit bo 9. julija 1992.

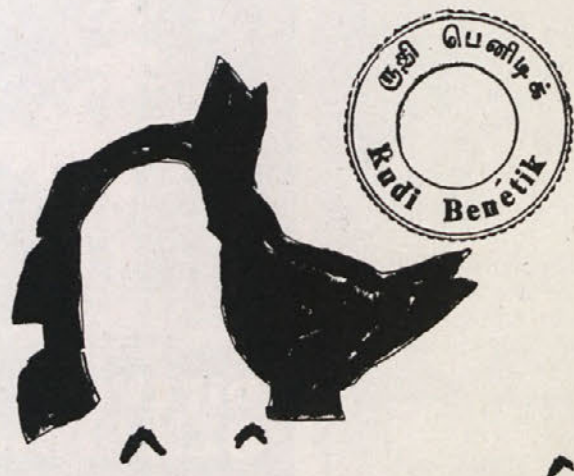
Mag. Maja Amrusch-Hoja
voditeljica šole/Leiterin der Schule

Naša šola nudi:

učencem posredujemo, kot druge trgovske akademije, solidno – gospodarsko in – splošno izobrazbo

Poleg programa po učnem načrtu za trgovske akademije naša šola nudi:

- učna jezika sta slovenščina in nemščina;
- tuja jezika;
- italijanščina in angleščina;
- gojimo stike s šolami in podjetji v prostoru Alpe-Jadran;
- interkulturelno učenje;
- znanje jezika omogoča razumevanje gospodarstva

Benetik spet razstavlja

Po daljšem premoru se bo koroški likovni javnosti spet predstavil akademski slikar Rudi Benetik. Ta čas pripravlja razstavo na gradu Damschach/Domačale pri Vernberku. Razstavil bo risbe s svinčnikom in voščenkami iz cikla Črni dnevi/Die schwarzen Tage/giorni neri. Odprtje razstave bo v nedeljo, 23. februarja ob 17. uri, na ogled pa bo od petka do nedelje od 15. do 18. ure. Rudi Benetik pa t a čas razstavlja tudi v Mariboru, in sicer v avli tehnične fakultete univerze skupaj z akademskim slikarjem Valentinom Omanom in drugimi likovnimi umetniki.

Vrhunska postavitev baleta „Giselle“ v Cankarjevem domu

Solisti, baletni zbor in orkester ljubljanske opere so ob 150-letnici prve uprizoritve na velikem odru Gallusove dvorane v Cankarjevem domu v petek, 31. januarja premierno uprizorili romantični balet v dveh dejanjih Giselle, francoskega skladatelja Adolpha Adama.

Ruska koreografinja Irina Lukašova je (po postavitvi Labodjega jezera) ponovno zelo dobro izbrala dimenzije velikega odra in postavila balet po leningrajski uprizoritvi Mauricea Petipa. Seveda se je tudi tej uprizoritvi močno poznal tradicionalni ruski vpliv, k tradicionalnemu romantičnemu slogu pa je pripomogla še scena in kostumi, izposojeni iz Madžarske državne opere v Budimpešti.

Glavno vlogo krhke deklice Giselle je plesala izredna Irena Pasarič, sicer redna članica ljubljanskega baleta. Njena mehka gibanja, izredni skoki in čudovite roke so nam pričarale enkratno Giselle. Njen partner je bil kolumbijski plesalec, sicer član American Bal-

let Theatra iz New Yorka, Ricardo Bustamante. Ljubljana že dolgo ni videla plesalca s tako eleganco in izrednim odzivom.

Od Slovencev sta med solisti sodelovala Tomaž Rode, ki je svojo vlogo Hillariona zelo dobro odplesal, in tehnično dobra, vendar igralsko premalo izrazita Andreja Hriberšek kot kraljica vil. Odličen je bil baletni zbor (zlasti vile v drugem dejanju), ki je, poleg solistov, doživel aplavz na odprti sceni.

Uprizoritev je glasbeno odlično vodil dirigent Milivoj Šurbek, ki se je po petih letih vrnil iz Japonske, kjer se je udeleževal kot dirigent in profesor na univerzi v Osaki. Skratka – baletna predstava na evropskem nivoju.

Prešernovo gledališče pričelo s študijem četrte premiere

V Prešernovem gledališču so nadvse delovno „proslavili“ priznanje Slovenije. Pričeli so s študijem nove slovenske dramske uprizoritve, novitete Matjaža Zupančiča: Slast – ni mrlič, ki jo bo avtor tudi sam režiral. To bo četrta premiera gledališča v tej gledališki sezoni. Študij bi sicer morali pričeti že v novembru lani, pa so ga bili prisiljeni zaradi neurejenega načina financiranja prestaviti; bali so se celo, da do te premiere sploh ne bo prišlo, saj občina Kranj, kot ustanovitelj gledališča, razen moralne podpore in zagotavljanja, da mesto Kranj potrebuje gledališko ustanovo, še vedno ne zagotavlja financiranja po normativih oz. standardih.

Ob nastali situaciji so v gledališču sami poskušali iskati izhod iz krize. Izredno velik interes za nadaljevanje sezone je pokazalo ministrstvo za kulturo Slovenije. Ob njegovi prvi in doslej edini finančni pomoči za ta projekt so se v Prešernovem gledališču odločili, da nadaljujejo sezono. Premiero planirajo za 6. marec, ko se bo pričel 22. Teden slovenske drame.

Smučarski tečaj za otroke

Športno društvo Pliberk prireja od 17. do 23. februarja (semesterske počitnice) smučarski tečaj za otroke na Peci. Prijave sprejemajo na telefonsko številko 04235/2222

EL odklanja jugovzhodni železniški obvoz skozi Koroško

Ob trenutni razpravi o tako imenovanem jugovzhodnem železniškem obvozu zastopniki EL ugotavljajo, da nameravani projekt ni spremljiv, ker nasprotuje živlenskemu interesom prizadetega koroškega prebivalstva.

Uresničitev bi pomenila brutalen poseg v naravo in bi s tem za vedno uničila živlenski prostor tisočih ljudi. Pod pretvezo „ekološke prometne rešitve“ da skušajo politiki prebivalstvu vsiliti novo tranzitno varianto. Spodnja Labotska dolina, Podjuna, Rož in spodnja Zilja pa so že sedaj skrajno obremenjene z dravskimi elektranami, s plinovodi in naftovodi, z elektrovodi visoke napetosti in avtocesto.

Od odgovornih zato EL zahteva, da končno poiščejo nadregionalne rešitve. V tem sklopu bi bilo npr. pametno,

če bi se pogovarjali z Republiko Slovenijo o modernizaciji južne proge Maribor-Ljubljana-Trst-Koper.

„Enotna lista se bo z vsemi močmi upirala uresničitvi projekta tako imenovanega jugovzhodnega železniškega obvoza in bo vse iniciativne skupine ustrezno podpirala,“ je zapisano v tiskovni izjavi.

Umrle je Janko Janežič

V 78. letu starosti je v Lešah pri Šentjakobu umrl narodnopolitični delavec Janko Janežič. Pokojni je bil med drugim dolgoletni predsednik in odbornik Posojilnice Šentjakob v Rožu, kmetijski funkcionar na deželni, okrajni in občinski ravni ter soustanovitelj in dolgoletni podpredsednik NSKS.

Manjšinsko leto 1993

Avstrijska zvezna vlada bi leto 1993 razglasila lahko za manjšinsko leto. Za to bi zadostoval sklep ministrskega sveta. Upoštevane naj bi bile vse narodne in socialne manjšine ter obrobne skupine. Manjšinske organizacije bodo s tem v zvezi kontaktirane in naj vložijo tozadevne predloge in projekte.

To so zaenkrat izhodišča iniciativne skupine za manjšinsko leto 1993, katere predstavniki (pobudniki iniciative so Ursula Hemetek, poslanka Terezija Stoitsits, predstavnik

novih manjšin Haydar Sari, predstavnik HOSI Hans P. Schatz) so o tem projektu poročali na informacijski prireditvi v republikanskem klubu 'Nova Avstrija' na Dunaju, ki je bila 20. januarja.

Namen manjšinskega leta naj ne bi bil samo ustvarjanje razumevanja za manjšine pri večinskem narodu, marveč tudi zblíževanje posameznih manjšinskih skupin in utrjevanje njihovega medsebojnega razumevanja in skupne zavesti.

20. jubilejni ples „Danice“

Preteklo soboto je bil kulturni dom v Šentprimozu poln obiskovalcev jubilejnega društvenega plesa. Veseli in nasmejani pari so se zavrteli ob zvokih ansambla Braneta Klavžarja iz Celja. Da ljudi šilingi ne bi preveč „žulili“ v žepih, so poskrbeli društveniki, ki so se izkazali kot pravi prodajalci. Vsakdo je lahko poskusil srečo pri dveh različnih srečolovih. Ker je bilo v „koči tekoči“ zadosti tekoče hrane, so poskrbeli tudi za prigrizek. Prepevalo se je in „pohavžvalo“, bilo je prijetno. Zato se je društvo odločilo, naj bo drugo leto spet tako.

Cankarjev dom

februar 1992

Sobota, 15. 2. ob 20. uri, Gallusova dvorana: **Big Band RTV Slovenija**, gostja pevka Silvia Droste iz Nemčije.

Torek, 18. 2. ob 19. uri, Linhartova dvorana: **Terra Mystica** – avtor Bogdan Kladnik z multivizijo predstavi slovenski in hrvaški Kras.

Torek, 18. 2. ob 19.30, Gallusova dvorana: **Komorni orkester češke filharmonije**, dirigent Petr Škvor; Program: J. Benda, G. Holst, L. Janaček, B. Britten.

Torek, 18. 2. ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana: **Antonio Breschi**, klavir – world music.

Sreda, 19. 2., 26. 2. in 4. 3. ob 19. uri, Štihova dvorana: **Razkroj in rojevanje** – delavnica Marka Pogačnika: govor bo o duhovnem temelju sprememb, ki se dogajajo po svetu in o tem, kam vodijo.

Sreda, 19. 2. ob 20. uri, Kosovelova dvorana: **Pogovori z maršalom**, gledališka maršaloigra. Maršal Josip Broz-Tito in njegova soproga Jovanka bosta na željo številnega slovenskega ljudstva ponovno obiskala Slovenijo. Igrata Ivan Godnič in Ljiljana Spasojevič.

Od 20. 2. do 5. 3. – Kosovelova dvorana: **Italijanska komedija** – retrospektiva filmov: 20. 2. ob 20. uri – Ločitev po italijansko, režija Pietro Germi; 25. 2. ob 20. uri – Površina, režija Dino Risi; 27. 2. ob 20. uri – Amarcord, režija Federico Fellini; 3. 3. ob 20. uri – Grdi, umazani in zli, režija Ettore Scola; 5. 3. ob 20. uri – Caffè Espresso, režija Nanni Loy.

Četrtek, 20. 2. ob 21. 30, Klub CD: **Perspektive 92** – Big Band RTV Slovenija malo drugače. Nove skladbe Janeza Gregorca, Milka Lazarja, Emila Spruka in Alojza Krančana.

Petek, 21. 2. ob 19. uri – Dario Cortese nam bo ob diapozitivih predstavil kanadsko Skalno gorovje.

Petek, 21. 2. ob 19. uri, Gallusova dvorana: **Koncert simfonikov RTV Slovenija** – zeleni abonma: dirigent Lutz Hebig, Nemčija, solistka France Clidat, klavir – Francija. Program: L. Brewaeys, C. Saint-Saens, R. Strauss, H. Berlioz

Petek, 21. in sobota, 22. 2., Sejne dvorane V 1,2,4 in Štihova dv. **Zborovski seminar:** Za mlada srca, za mlada grla, v sodelovanju z ZKOS

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 13. 2. do 23. 2.	na kegljišču gostišča Juenna	Kegljanje za podjunjski pokal – čakajo lepe nagrade!	Slovensko kulturno društvo Globasnica
Petek, 14. 2. 20.00	pri Tišlerju v Šentjanžu	MRTVO OZNANILO – ponovitev	SPD Šentjanž
Petek, 14. 2. 19.30	v Domu v Tinjah	Informacijski večer – gradnja sončnega kolektorja v lastni režiji (nem.)	Dom v Tinjah
Petek, 14. 2. 20.00	v farnem domu v Šentjakobu	1. ples Višje šole za gospodarske poklice Šentpeter – igra ansambel Drava	Združenje staršev
Sobota, 15. 2. 9.00 – 17.00	v Domu v Tinjah	Tečaj za čebelarke in čebelarje, predavatelj: Di. Matevž Krassnik, inž. F. Šivic	Dom v Tinjah
Sobota, 15. 2. 19.30	v farni dvorani v Pliberku	Igra „Trgovina“ (Jeannine Worms) – Nastopa: mladinska gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel Pliberk	Katoliška mladina
Sobota, 15. 2. 20.00	pri Habnerju v Plešerki	HODIŠKI PLES – zabavajo vas: Sekstet Šibovnik, SPD „Zvezda“ Hodiški oktet, Volkstanzgruppe Keutschach; Hodiše bogat srečolov!	Hodiše
Nedelja, 16. 2. 19.30	pri Florjanu v Vogrčah	Pevski koncert „Nič proti ženskam“ – Nastopa: Ženski zbor Radovljica, Vaščani pojo iz Bilčovsa in MoPZ F. Hartman	SPD „Edinost“ Pliberk
Ponedeljek, 17. 2. 9.00	v Domu v Tinjah	Slikanje ikon – vodi: Anica Vrečar, Kotmara vas (do 23. 2.)	Dom v Tinjah
Torek, 18. 2. 19.30	v Domu v Tinjah	„Bolečina – nastanek in zdravljenje iz medicinskega vidika“, predavatelj: mag. pharm. August Dorn, Celovec	Dom v Tinjah
Petek, 21. 2. 20.00	pri Cingelcu na Trati	PUSTOVANJE – sodelujejo: Dekliški zbor in domači vižarji	SPD „Borovlje“
Sobota, 22. 2. 19.30	v kulturnem domu na Radišah	Koncert Okteta Suha	SPD „Radiše“
Sobota, 22. 2. 20.00	pro Florjanu v Vogrčah	KMEČKI PLES – igra ansambel Lojze Slak s Fantis Praprotna, bogat srečolov	Skupnost južno-koroških kmetov
Sobota, 22. 2. 19.06	pri Šoštarju v Globasnici	GŠNAS	ASKO Globasnica
Nedelja, 23. 2. 14.00	v gostilni Podobnik v Železni Kapli	V. Mednarodni festival harmonikarjev	Alpski klub „Obir“
Nedelja, 23. 2. 14.30	v dvorani šolskih sester v Sentrupertu	Koncertna ura s kiratro in harfo – Nastopata: Ulrike Mattanovich, Celovec/Moskva in Danko Jukič, Zagreb	Prosvetno društvo „Lipa“ v Velikovcu

RAZSTAVE

CELOVEC

Deželna galerija – razstava Jakoba Gasteigerja (do 1. 3.)
 – Galerija Carinthia – razstava ob 100. letnici rojstva Maxa Ernsta
 – Galerija H-Punkt, Salmstraße 4 – sodobni lesorezi iz Slovenije (Štefan Galič, Lendava – do 22. 2.)
 – Mohorjeva galerija – Planine v sliki (do 28. 2.)

TINJE

– Galerija Tinje – razstava likovnih del dijakin in dijakov slovenske gimnazije

VRBA

– Casineum – razstava Willija Navrata (do 18. 2.)

Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru

VPISOVANJE

v višjo in gospodinjsko šolo bo letos med 17. in 29. februarjem.

Možnost izobraževanja na dveh šolah:

Gospodinjska šola je namenjena 9. šolskemu letu in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: Računalništvu, Predelavi besedil, Kuharstvu in strežbi, Gospodinjstvu, Predelavi tekstilij.

Višja šola za gospodarske poklice vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Možen pa je seveda tudi neposreden vstop v poklicno življenje v številnih turističnih, trgovinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah.

Pogoji za sprejem: uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli, glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za Višjo šolo sprejemni izpit, ki bo 8. julija 1992 na šoli.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na razpolago v šolski pisarni ali pri poklicnem svetovalcu na šoli. Izpolnjene prijavnice oddajte ali pošljite vsaj do 29. februarja 1992. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od ravnatelja potrjen prepis.

Financiranje: Učenci so deležni istih državnih podpor kot na vseh tovrstnih šolah. Podrobnejše informacije vsak čas posreduje vodstvo šole.

Naslov: Višja šola za gospodarske poklice Šentpeter 25, A-9184 Šentjakob
 tel. 0 42 53 27 50

dr. Janko Zerzer, vodja šole

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglašitve/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo in Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Pri Tišlerju v Šentjanžu

Zaradi izrednega zanimanja **ponovitev** v petek, 14. februarja ob 20. uri!

Govorilne ure

Pokojninski zavod za delavce v Gradcu ima v mesecu februarju 1992 naslednje govorilne ure na Koroškem:

20. februar, 8.00 do 10.00: na občini v Labotu;

20. februar, 11.30 do 14.00: v mestni hiši v Pliberku;

25. februar, 8.00 do 12.00: v delavski zbornici v Beljaku;

25. februar, 13.30 do 15.30: na občini v Bekštanju.

Vsi zavarovani delojemalci, upokojenci ter drugi so naprošeni, da koristijo možnost strokovnega posveta ter da prinesejo s seboj ustrezne podlage.

Slovensko prosvetno društvo / Slowenischer Kulturverein

„ZVEZDA“

ustanovljeno leta / gegründet 1904

vabi na / lädt zum

HODIŠKI PLES KEUTSCHACHER BALL

SOBOTA SAMSTAG 15.2.92 OB 20.00h

pri HANBARJU v Plešerki im ÖGB-HAUS in Plescherken

ZABAVA VAS / ES UNTERHÄLT SIE

SEKSTET ŠIBOVNIK

iz Slovenije / aus Slowenien

sodelujejo / Mitwirkende:

VOLKSTANZGRUPPE KEUTSCHACH

HODIŠKI OKTET

Bogat srečolov! / Großer Glückshafen!

VORVERKAUF S 30,- ABENDKASSE S 40,-

PREDPRODAJA S 30,- ABENDKASSE S 40,-

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKÉ ODDAJE

18.10–19.00

Sreda 12. 2. Glasbena sredo
 Večerna 21.05–22.00 Prešernova proslava

Četrtek, 13. 2. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 14. 2. Koroški liki (R. Vospernik), Jezikovni pogovor (J. Messner), Raziskovalni projekti (F. Merkač);

Sobota, 15. 2. „Od pesmi do pesmi – od srca do srca“

Nedelja, 16. 2. 6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Franc Hudl)
 18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 17. 2. 70 let SPD Jepa-Baško jezero

Torek 18. 2. Partnerski magazin

Slovensko prosvetno društvo Šentjanž

razpisuje

video-snemanje predstave

MRTVO OZNANILO

Najboljši posnetek bo ocenila in nagradila žirija strokovnjakov.

Interesenti naj se za podrobnejše informacije javijo Hanziju Weissu, tel. 04228/2301

Strokovna kmetijsko-gospodinjska šola v Sentrupertu pri Velikovcu

sporoča staršem in dekletom, da sprejema učenke za šolsko leto 1992/93.

V šoli je pouk v obeh deželnih jezikih. Šola lahko obiskujejo dekleta že v 9. letu obveznega šolanja.

Pogoja za sprejem sta dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika.

V slučaju, da učenka 8. šolske stopnje ni zaključila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

Ob danih pogojih dobijo učenke državno podporo!

Namen šole: je predvsem poglobljanje dosežane izobrazbe. Šola pa je nadvse primerna tudi za dekleta, ki želijo ustanoviti lastno družino in zato razširiti in poglobiti znanje v šivanju, kuhanju in vodneju gospodinjstva.

Ker šola poveča posebno pozornost spretnosti v kuhanju, šivanju, ročnem delu in raznim tehnikam na likovnem področju, se dekleta usposobijo tudi za samostojno vodenje gospodinjstva in kmečkega turizma. Šola daje tudi dobro osnovo za uspešnejši uk v različnih poklicih.

Za šolo se lahko prijavite vsak čas!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole, 9100 Völkermarkt/Velikovec, Klosterstr. 2. tel. 04232/38 96.

POTOPIS

11. nadaljevanje

Po sledih Yukpa in Guajiros Indijancev

Lansko leto je skupina Celovčanov izvedla ekspedicijo v Venezuelo, kjer je več kot mesec dni spoznavala življenje Yukpa in Guajiros Indijancev, praprebivalstva te južnoameriške države. Vrnila se je z enkratno in dragoceno dokumentacijo o življenju teh Indijancev, slovenska članica ekspedicije Manja Tondolo pa je za Slovenski vestnik napisala potopis z najbolj zanimivimi trenutki in viški ekspedicije.

Sonja in Samntha pazljivo spremljata mojo mimiko med jedjo. Previdni sta in še premišljujeta, ali bi ali ne. Midva z Andijem sva končala in kar teknilo nama je. Sedaj prideta na vrsto onidve in Dani. Lakota je najboljši kuhar. Kar hitro smo vse pomazali s kroznikov.

Dani snema življenje Terakibuja in Samantha mu asistira. Pred šolo se začno zbirati ženske in učitelj nam najavi pozdravni ples, ki ga bodo zaplesale za nas.

Enolični, vedno ponavljajoči se visoki, predirljivi ženski glasovi nas spremljajo najmanj dvajset minut. Medtem teptajo po zemlji, da se dviga prah in s togimi kretnjami dvigujejo roke proti nebu.

Nekaj povsem novega,

Piše: Manja Tondolo

nerazumljivega, meni neznanega. Zamaknjena poslušam, gledam.

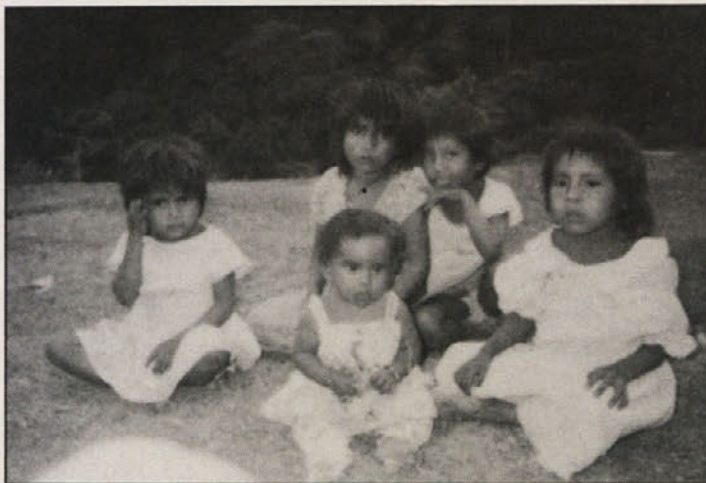
Sedimo na travi. Življenje vasice Terakibu teče svojo vsakdanjo pot. Brez nepotrebnih besed, ki bi samo motile.

Ne opazimo, da se je sonce že davno skrilo za črne oblake. Nenadoma zagrmijo tako glasno, da me skoraj vrže pokoncu. Zdi se mi, da se je stresla zemlja. Dež prihaja.

Vodiči nam priženejo mule. Pohiteti moramo. Spet nakladanje, vezanje in nazadnje vse plastične folije, s katerimi pokrijemo kamere in tehnično opremo. V primeru pravega tropskega naliva se nam lahko zgodi, da bo vse pokvarjeno in za nobeno rabo.

Žal nam je, da se moramo tako na hitro posloviti. Tokrat se peš odpravim za mulo po strmi stezi navzdol. Luis pravi, da če močno dežuje, postane steza tako spolzka, da se niti mule ne upajo več navzdol. Zato pohitimo, kolikor najbolj moremo.

Pogled nazaj. Otroci nam mahajo v slovo. V mislih jim želim mnogo sreče. Ne vedo, kako bogati so kljub lakoti in revščini. Imajo nekaj edinstvenega, dragocenega. Imajo mir. Ne poznajo stresa in ne kvarnega vpliva luksuza. Ti otroci so zadovoljni.

teden in nato nadaljevali pot v Kanobapo in še naprej v Jurmutu.

Prvo prekoračenje reke v popolni obleki. Srajca z dolgimi rokavi, dolge hlače, močni gorski čevlji. Imaš čuden občutek, v čevljih prvič stopiš v do kolen visoko vodo, vendar se kaj hitro privadiš na žvrkanje v čevljih, ki postajajo čedalje težji. Skočim z enega kamna na drugega in spodrsnem. Kot sem dolga in široka treščim na zadnjo plat! Na kamen! Kar zvezde se mi posvetijo! Kljub temu sem vesela, da se nisem polomila. Bolečina v trtici me ovira pri hoji.

(Dalje prihodnjič)

SLOVENSKI VESTNIK - ŠPORT

ŠK Dob izgubil tekmo - ne pa še kvalifikacije!

Odbojkarji Športnega kluba Dob so v soboto v Innsbrucku izgubili še eno tekmo za vstop v zvezno ligo, toda ta poraz še ne pomeni slovo od vseh sanj. Po zmagi proti Aspernu teden dni poprej so si Dobljani sicer pričakovali zmago nad Innsbruckom, toda po tretjem nizu je bilo jasno, da je ne bo. Prvi niz so tesno izgubili s 14:16, dru-

gega dobili s 15:12, v tretjem in četrtem pa je bil nasprotnik znatno močnejši in gladko zmagal s 15:9 in 15:6.

ŠK Dob je tako zdrsnil na šesto in zadnje mesto na lestvici, četrtrouvrščeni, ki se še kvalificira za prvo zvezno ligo, pa ima prav toliko točk kot Dobljani. Na lestvici vodi Hypo VBK Celovec, prihodnji nasprotnik Dobljanov...

Sankanje na Obirskem

Iznajdljivi Obirčani so zaradi pomanjkanja snega s precejšnjimi težavami, s traktorjem, lopatami in dobro voljo pripravili dovolj zahtevno progo kar na senčnih Varhovich njivah.

Izvrstno pa so se odrezali tudi pri sankanju samem, saj so domačini Majda Furjan, Veronika Haderlap, Inge Karničar, Peter Karničar ter Hanzl in Marko Smrtnik zasedli prva mesta v svojih skupinah.

Presenetljivo pa so dosegli najhitrejše čase dneva še Karničar Izidor, Zdravko Smrtnik in F. Jožef Smrtnik (vsi v moški skupini).

Ostali zmagovalci, ki so se še najbolj znašli na vijugasti in valoviti progi pa so: Denis Kovačič, Alexandra Urbantschisch, Erich Storgl, Raimund Sadovnik, Doris Žura in Anton Kogoj.

Na tekmovalju je sodelovalo 60 posameznikov in 22 dvojic.

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA,
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC
IN SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO
„ROŽ“ IZ ŠENTJAKOBA V ROŽU

vabijo

na XIV. zimski pohod „Arihova peč“ 1992
v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo

ki bo v

nedeljo, 1. 3. 1992 s pričetkom ob 9. uri
(odhod proti koči med 9. in 12. uro)
pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom
v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo bivšega partizanskega bunkerja do planinske postojanke „Koča nad Arihovo pečjo“ (1084 m - kontrolni žig) in po drugi smeri nazaj mimo Rössmanove lovske kočice do Polanca.

Pogoji za udeležence: Na zimskem pohodu „Arihova peč“ lahko sodelujejo vsi. Udeleženci morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati označene poti. Pohodniki se morajo vrniti v cilj pri Polancu najkasneje do 15. ure. Udeleženci sodelujejo na lastno odgovornost.

Prijave in štartnina: Prijave sprejemamo na dan prireditve med 9. in 12. uro. Štartnina znaša 50 šil. (350 SLT) za odrasle in 40 šil. (280 SLT) za otroke in mladince. Štartnina se plača ob prijavi. Pohodniki prejmejo na štartu kontrolni kartonček in značko.

Nagrade: Vsak udeleženec pohoda prejme diplomu za udeležbo, če po prihodu v cilj predloži kontrolni kartonček.

Kdor se zimskega pohoda „Arihova peč“ udeleži 5-krat, prejme posebno zlato značko. 5-kratno udeležbo mora dokazati s petimi kontrolnimi kartončki.

Zdravniška služba: Za zdravniško službo je poskrbljeno.

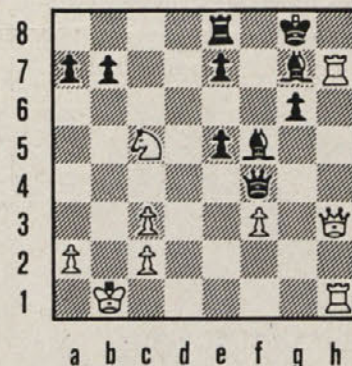
Okrepčilo in zabava: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in prigrizek. Za zabavo bodo poskrbeli muzikantje iz Železne Kaple.

Možnost nakupa: Zadruga-market Šentjakob bo tudi letos postavila stojnico, kjer lahko ugodno nakupite raznovrstno blago. Plačilo tudi v SLT - ugodna menjava.

Dovoz in parkirni prostor: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Področji/Rosenbach, preko vasi Leše/Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin do starta na Čemernici. Pot bo označena s kažipotmi „Arihova peč“. Parkirišča so na razpolago.

Zimski pohod „Arihova peč“ bo ob vsakem vremenu!

Slovenska športna zveza Slovensko planinsko društvo
Slovensko prosvetno društvo „Rož“

ŠAHOVSKA
RUBRIKAŠahovska naloga št. 93
SHORT - HALIFMAN
Bundesliga 1991

Na h linijo je Short pripeljal vse najmočnejše figure, ki nevarno ogrožajo črnega kralja. Črni je z zadnjo potezo 29...Lf5: na videz zakrpal položaj, ki je na diagramu in že grozi s protiigro. Toda Short, ki je na potezi, pripravlja zaključni udar. Po podrobni analizi za šahovnico, ga boste tudi vi našli. Kar hitro se odločite za reševanje - trud bo poplačan.

Rešitev naloge št. 92

Samo z odločno akcijo belega e kmeta se lahko prodre skozi obrambni jez črnih kmetov na kraljevem krilu. 1.e5! po izsiljenem 1...fe5 (Na 1...b5 sledi 2.e6 Kd6 3.Kc3 in beli obračuna s črnim b kmetom, sledi še drugi udar 2.g5! hg5 Črni se ne reši tudi v varianti 2...Kd6 3.f6 Ke6 4.fg7 5.g6 b5 6.Kc4 b4 7.Kd3 saj beli obračuna s črnimi kmeti. 3.f6! še zadnji odločilni udarec 3...gf6 4.h5 in kmet gre nezadržano v damo, zato se je črni vdal!

Za pokal „Obir“ 250 sankošev!

Društva SPD Zarja-Železna Kapla, SŠK Obir-Železna Kapla TVN St. Margareten/Šmarjeta in SPD Valentin Polanšek-Obirsko so preteklo nedeljo uspešno zaključila tekmovanje sankošev za „Pokal Obir“.

Za to kombinacijo štirih posameznih tekem so se prvič odločili že leta 1979. Zadnji dve zimi sta skrajno ponagajali, letos pa so kljub pomanj-

kanju snega po načrtu izpeljali tekme, v katerih je nastopilo skupno nad 250 sankošev. Ker so bile za uvrstitev potrebne najmanj tri udeležbe, se je v končni razpored uvrstilo 40 sankošev.

Zaradi dobrih izkušenj, nadaljnega usklajevanja in želje športnikov nameravajo organizatorji s tekmovanjem nadaljevati tudi prihodnje zime.

Končni izididi:

šolarke: 1. Urbantschitsch Christa, 2. Dolinšek Dunja;
šolarke II: 1. Karničar Sandra, 2. Dolinšek Simona, 3. Urbantschitsch Alexandra;
šolarji I: 1. Rozman Dominik, 2. Kovačič Denis, 3. Božič Harald;
šolarji II: 1. Kogoj Toni;
mladinci: 1. Sadovnik Raimund, 2. Urbantschitsch Andreas;
ženske: 1. Žuraj Doris, 2. Kovačič Ida;
starejše ženske: 1. Karničar Inge, 2. Haderlap Karla, 3. Kogoj Rosemarie;
moški: 1. Pavlič Dietmar, 2. Žura Walter, 3. Sadolšek Michael;
seniorji I: 1. Karničar Josef, 2. Traunik Miha, 3. Dolinšek Jožko;
seniorji II: 1. Jung Josef, 2. Čertov Rudi, 3. Kogoj Anton.

Zmaga in poraz za igralce NTK Bilčovs

Namiznoteniški ekipi NTK Bilčovs sta pretekli vikend spet nastopili v prvenstvu 3. razreda. Prvo moštvo je v Področji podleglo tamkajšnji ekipi s 3:7, pri čemer so dr. Hanzi Gasser, mag. Rupert Gasser in Mihi Hornböck osvojili po eno točko.

Bolj uspešni so bili igralci NTK Bilčovs B: sicer so moštvo Stadwerke Celovec premagali kar z 10:0, skrivnost te visoke zmage pa je v tem, da Celovčani sploh niso nastopili.

Poleg Slovenije se je na XVI. zimskih olimpijskih igrah kot samostojna članica MOK predstavila tudi Hrvaška.

Olimpijske igre 2002 vendarle na tromeji?

Možnosti za izvedbo olimpijskih iger leta 2002 ob tromeji Avstrija – Slovenija – Italija so od zadnjega zasedanja Mednarodnega olimpijskega komiteja pretekli teden v Chourchevelu bistveno narasle.

Predsednik MOK Juan Antonio Samaranch je napovedal, da člani tega najvišjega telesa svetovnega športa resno razmišljajo o možnosti, da bi se v bodočnosti zimske olimpijske igre izvedle na območju več držav, pri čemer pa bi morala ena država prevzeti odgovornost za izvedbo. Napoved predsednika

Samarancha so na Koroškem ocenili pozitivno, saj se je prav v prostoru Alpe-Jadran že pred leti porodila ideja za take zimske olimpijske igre. Komisija za šport Delovne skupnosti je izdelala že več načrtov, območja za izvedbo skupnih olimpijskih iger pa bi bila tromeja pri Podkloštru v Avstriji, Kranjska gora v Slo-

Zlato in srebro za Avstrijo na 90-metrski skakalnici: Ernst Vettori (desno) in Martin Hoellwarth.

V Albertvillu ploha kolajn za Avstrijo!

XVI. zimske olimpijske igre v Albertvillu so v polnem teku, na Avstrijce pa se je že v prvih dveh dneh usula prava ploha kolajn – zlatih, srbrih in bronastih! Prvo zlato iger je sicer osvojila Jegorova iz Skupnosti neodvisnih držav na smučarkem teku žensk na 15 kilometrov, potem pa se je začelo zgodovinsko zmagovalje Avstrijcev.

Patrick Ortlieb je osvojil zlato v kraljevi panogi moškega alpskega smučanja, v smuku, smučarski skakalec Ernst Vettori pa je bil najboljši na 90-metrski skakalnici. „Zlato avstrijsko nedeljo“ v Albertvillu pa so zaokrožili še trije Avstrijci: Martin Höllwarth s srebrno kolajno prav tako na 90-metrski skakalnici ter Günther Mader in rojena Madžarka Emesy Hunyady z bronastima kolajnama v smuku oz. na 3000-metrski progi v hitrostnem drsanju na ledu.

V ponedeljek so Avstrijci nadaljevali v stilu prejšnjega dne. Markus Prock in Markus Schmidt sta po 28 letih (!) spet osvojila srebrno in bronasto kolajno v sankanju. Avstrija je že po dveh dneh s sedmimi kolajnami – dvakrat zlato, dvakrat srebro in trikrat bron – osvojila najboljši rezultat vseh časov na zimskih olimpijskih igrah.

Toda to Avstrijcem še zdaleč ni dovolj: ženske v alpskem smučanju še sploh niso nastopile, prav tako je pred njimi še večina moških tekmovanj (superveleslalom, veleslalom, slalom, kombinacija). Smučarski skakalci pa so favoriti tudi v ekipnem tekmovanju ter na veliki skakalnici, kolajno pa pričakujejo tudi v nordijski kombinaciji.

Za tekmovalce iz Slovenije se olimpijske igre prav začnejo šele z nastopi smučark. Pri smučarskih skakalcih je Franci Petek na mali skakalnici sicer razočaral, pozitivno pa je presenetil Samo Gostiša z odličnim 12. mestom. Slovenski skakalci pa imajo vsakor še možnosti za uveljavitev.

Zimske olimpijske igre je v soboto odprl francoski predsednik Francois Mitterand, veliki festival športa pa bo trajal do 23. februarja. Na igrah nastopa 2280 športnic in

športnikov iz 65 držav, med njimi prvič tudi samostojna Slovenija in Hrvaška, bivša Sovjetska zveza pa nastopa pod zastavo Mednarodnega olimpijskega komiteja.

Spektakularni otvoritveni ceremonial si je na stadionu, zgrajenem posebej za te igre, ogledalo nad 30.000 gledalcev in nekaj sto milijonov ljudi pred televizorji širom sveta, nagovore pa so imeli predsednik MOK Juan Antonio Samaranch ter vodji organizacijskega komiteja Jean-Claude Killy in Michel Barnier. Olimpijski ogenj je prižgal eden najboljših francoskih nogometašev vseh časov Michel Platini, njegova rojakinja, umetnostna drsalka Survoir Bonaly pa je v imenu športnikov udeležencev prebrala svečano zaprisego.

Sankaši, na sliki „zlati“ Georg Hackl (Nemčija), dosegajo v ledenem kanalu hitrost blizu 130 km/h.

Slovenija je polnopravna članica MOK!

Slovenija je tik pred začetkom olimpijskih iger v Albertvillu postala polnopravna članica Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK). Sprejeta je bila na 98. seji MOK 6. februarja 1992, poleg Slovenije pa so v polnopravno članstvo mednarodne olimpijske družine sprejeli še Hrvaško, Litvo, Letonijo in Estonijo. Za sprejem Slovenije in Hrvaške v MOK je glasovalo 87 od 93 držav.

veniji ter Trbiž in smučarsko središče Sella Neva v Italiji.

Namestnik koroškega deželnega glavarja in deželni športni referent dr. Peter Ambrozy je v izjavi za naš list dejal, da pozdravlja besede predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja ter da verjame v realizacijo takih olimpijskih iger. „Za premiero pa bi lahko poskrbeli prav Avstrija, Slovenija in Italija“, je zaključil deželni športni referent.